

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

DOSROCINO!

Mai întâi au fost cuvintele „soviet”, „piatiletka”, „colhoz”. Au intrat în vocabularul de uz internațional pentru că nu aveau echivalent în celelalte limbi, dat fiind că exprimau realități politice și economice generate de prima revoluție socialistă. Ele s-au înscris de îndată în conștiința oamenilor simpli cu totalitatea sensurilor multiple și profunde ce le aveau. Cu timpul, au pătruns apoi și în documentele cancelariilor diplomatice, de obicei greu receptivă la noile valori sociale.

După citeva decenii, vocabularul internațional avea să se îmbogățească cu alte cuvinte, de aceeași origine. În vreme ce primii sateliți sovietici își inaugurară zborul în jurul Pământului, ziarele din cele cinci continente lansau un cuvânt care a devenit cunoscut pretutindeni, în citeva ore. În limba rusă, satelit înseamnă „sputnik”. Poeții și gazetarii l-au răsăfătat; oamenii simpli l-au rostit cu mândrie și satisfacție. Pentru ei, sputnik era sinonim cu fantezie, îndrăzneală și geniu; pentru alții, era sinonim cu miracol. Căci aceștia nu descifraseră pînă atunci sensul profund al cuvintelor „soviet”, „piatiletka”, „colhoz”. Înainte de aselenizarea rachetei sovietice, cuvântul „Lunik” a făcut, la rîndul lui, înconjurul globului. Iar după cum anunță ziarele, pe culoarele O.N.U. ului, unde se întîlnesc reprezentanții a 82 de țări, „mir” a înlocuit cuvîntul pace în celelalte limbi ale Pământului. Poate că folosind același termen pentru a exprima o năzuință scumpă tuturor popoarelor, diplomații vor reuși să găsească, în sfîrșit, și limba comună necesară înțelegerii și coexistenței pașnice.

Așadar, vechii constelații de cuvinte rusești intrate în vocabularul internațional i s-a adăugat încă una. Prima a chemat-o, în clipă firesc, pe cea de a doua.

Cu toate acestea, în graiul cotidian al oamenilor sovietici și în preșul lor, un alt cuvînt se întîlnește mult mai des decît „sputnik” și „lunik”. Și numai cuvîntul „mir” îl întrece. Nu cunoaștem deajuns de bine limba lui Tolstoi pentru a stabili etimologia acestui cuvînt, cu toate că istoria lui ar putea fi și interesantă și edificatoare pentru cititori. De aceea, ne vom mărgini să-l așternem pe hîrtie, simplu, așa cum este el pronunțat întotdeauna în Tara Sovietelor: „dosrocino”. În limba noastră trebuie să apelăm la o perifrază pentru a-l traduce. „Dosrocino” este echivalentul românesc al expresiei „înainte de termen”.

Sensul lui actual trebuie să fi apărut odată cu primele cincinale, sau poate chiar odată cu revoluția. Este și el, ca și celelalte amintite mai sus, un cuvînt-poem, cu semnificații multiple și atotcuprinzătoare. Il întîlnim adesea în primele pagini ale ziarelor sovietice, în informații și articole pe mai multe coloane sau în știri de numai citeva rînduri. Forța lui rămîne, însă, mereu aceeași.

„Dosrocino”! — anunță bucuroși constructorii noii secții de laminare de la uzina din Celebinsk. Ei au pus în funcțiune cu două luni înainte de termen, agregatele ce vor dubla producția uzinei.

În țările baltice, o turbină de 100.000 de kilowați a fost pusă în funcțiune, cu un an înainte de termen.

Oamenii muncii din agricultura Azerbaidjanului, Tadjikistanului, din Kuban și din alte republici și regiuni ale Uniunii Sovietice au livrat statului, înainte de termen, cantitățile de cereale, carne, lapte, ouă, unt etc. contractate pe anul în curs.

Știrile sosesc zilnic de pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice. Ne aflăm în pragul celui de al doilea an al septenarului — an hotărîtor pentru îndeplinirea lui înainte de termen. Avansul din această perioadă va cîntări greu în realizarea angajamentului ce și l-au luat oamenii muncii din industrie și din agricultură.

Dar am săvîrșit o greșeală de neiertat, conferind cuvîntului doar sensul valorilor materiale. El trebuie să ne aducă aminte, în egală măsură cu cuvintele citate mai înainte, și de excepționala capacitate spirituală a poporului care îl folosește cu atita consecvență. Oriunde apare, fie și numai într-o informație de citeva rînduri, putem fi siguri că acolo s-a risipit cu generozitate fantezie, îndrăzneală și talent. Fiecare construcție terminată înainte de termen a fost o explozie de elan, voință, entuziasm și spirit de sacrificiu. Și dacă ne gîndim la virtuțile intelectuale și morale ascunse în faldurile acestui nobil cuvînt, nu-l putem așeza oare, cu deplină îndreptățire, alături de celelalte cuvinte poezie, răspîndite în graiul tuturor popoarelor? Evident, da! Putem spune chiar mai mult decît atât. Cea de a doua constelație de cuvinte rusești intrată în vocabularul internațional este de neînțeles fără cuvîntul ce înseamnă „înainte de termen”.

„Dosrocino” ar fi trebuit să se bucure de circulație universală înainte, cu mult înainte de cuvîntul „sputnik”. Atunci, acesta din urmă n-ar mai fi fost considerat de către unii sinonim cu miracol. Și poate că multe lucruri în lume nu s-ar fi întîmplat de loc sau s-ar fi petrecut altfel. Se înțelege, spunînd toate acestea n-am devenit peste noapte adepți ai filozofiei semantice răstălmăcîite. Cu o floare nu se face primăvară și cu un singur cuvînt nu se poate înțelege limbajul unei revoluții. Pentru aceasta este nevoie de mult mai mult...

Cuvîntul ce înseamnă în rusește „înainte de termen” este semnificativ, în aceeași măsură, pentru realitățile economice și sociale din Uniunea Sovietică și pentru un șir de evenimente cu rezonanță majoră în viața internațională. Ritmul septenarului își pune pecetea asupra destinului civilizației noastre. Sistemul marilor întreceri dintre cele două sisteme, a unei întreceri care vrem să se desfășoare oriunde altundeva decît pe cîmpurile zeului Marte. Înțelegerea reciprocă este una din condițiile întrecerii și ea își face loc în pofida multor obstacole. Nu numai prietenii, dar și adversarii Uniunii Sovietice înțeleg mai bine ceea ce înseamnă socialism și comunism după ce au învățat cuvintele „sputnik” și „lunik”. Iar atunci cînd vor ajunge să înțeleagă și valoarea deplină a cuvîntului „dosrocino”, fără îndoială că vor apare noi posibilități de viață pașnică pe planeta noastră.

Oamenii secolului XX, dornici să aprecieze cu luciditate evenimentele contemporane și să descifreze sensul evoluției lor, trebuie să memoreze cuvîntul „dosrocino”.

Paul Granea

In 1960, pași gigantici

de M. Mihail

(pag. 3-a)

Am văzut la Roma o mare exclusivitate mondială

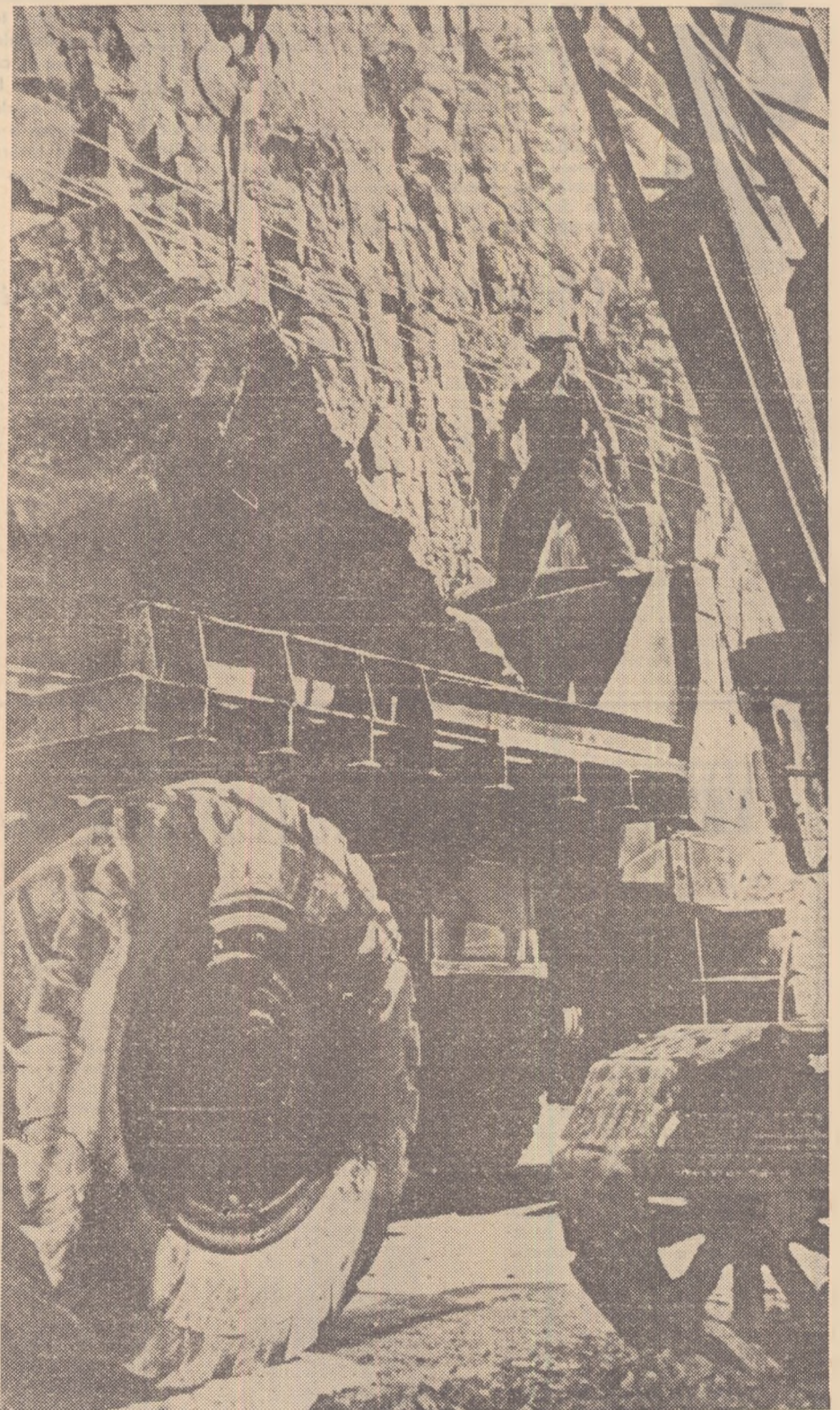
de G. Cingoli

(pag. 7-a)

Cinci minute cu Marina Strijenova

de Alla Ciubotaru

(pag. 9-a)

Cuceritorii Angarei

Foto: I. Cernișev

Sa'lonul internațional de artă fotografică al R. P. R.

Anul XV

27 NOIEMBRIE 1959

12 PAGINI, 1 LEU

47
(767)

Scandalul cu sistemul de jocuri „Cine știe, câștigă!” din S.U.A. — așa numitele „quiz”-uri de la televiziunea americană — continuă să fie dezbătut cu fervoare de întreaga presă occidentală. Și, probabil, că și cititorii noștri au aflat amănunte despre această afacere, unică în felul ei, din relatările ziarelor românești. De aceea nu vom mai insista asupra faptului în sine, ci ne vom mărgini a aminti numai câteva date esențiale pentru a înțelege cele ce urmează.

Pasiunea pentru „quiz”-uri ajunsese să fie, în S.U.A. din ultimii ani o psihoză de masă, o patimă ce aducea aminte de luptele cu gladiatori din Roma antică. Iar Charles Lincoln Van Doren, un tânăr intelectual, cu alură de june prim, era eroul neconstatat al acestor „quiz”-uri, un idol pentru milioane de americani, „un fenomen” al zilelor noastre. Nu exista întrebare la care Van Doren să nu fi putut da răspuns, indiferent dacă era vorba de matematică sau chimie, botanică sau astrologie, literatură sau croitorie. Și chiar dacă uneori trebuia să facă un efort de memorie, chiar dacă alteori era văzut mușcându-și nervos buzele ori ștergându-și, extenuat, cițiva picuri de mădușeală, când era pus de organizatorii „quiz”-urilor de la National Broadcasting Company în fața unei întrebări foarte grele, Van Doren ieșea pină la urmă mereu biruitor. Așa încât, mai întâi mărunț profesor cu un salariu de 4.000 de dolari pe an, eroul a ajuns să câștige în câteva luni uriașă sumă de 130.000 de dolari și să fie apoi angajat de N.B.C. — marea rețea de televiziune americană — în calitate de „consilier”.

Pentru cei a căror curiozitate a fost abia trezită, mai putem întregi tabloul — citind dintr-un articol al ziaristului francez Jacques Favard care arată că Charlie a primit nu mai puțin de 20.000 de scrisori de la admiratorii săi și douăzeci de cereri în căsătorie. Ofertele cele mai seducătoare plouau asupra-i cu nemiluita: 100.000 de dolari pentru un turneu de conferințe, 70.000 pentru o campanie de publicitate, 150.000 pentru un film, 500 de interviuri, un dormitor studentesc al Universității Columbia se numea Charles Lincoln Doren.

Acum însă, Charles Lincoln Van Doren trebuie să răspundă la întrebările unei Comisiuni parlamentare special instituite spre a cerceta enormul scandal căci, ați înțeles — nu-i așa? — jocurile erau măsluite și se pare că răspunsurile nu-i vin chiar atât de ușor pe buze. Dar asta-i treaba lui și a celor care au făcut din el un oracol al Americii de astăzi. Dacă afacerea ar fi avut numai această latură, care este de resortul justiției americane, nu ne-am fi ocupat de dinsa. Pe măsură ce se lărgesc, însă, cercul revelațiilor, se vedește că afacerea Van Doren are și alte dedesubturi. „Statele Unite erau atunci cuprinse — scrie ziarul oficios francez „Le Monde”, referindu-se la momentul când a fost lansat idolul Van Doren — de un complex de inferioritate în fața succeselor pe care începeau să le dobândească rușii în cimpul științei. Cu o explozie de mindrie americanul mijlociu a văzut deci apărind pe ecranul lui de televiziune o întreagă generație spontană de genii nebănuite”. (Căci, se înțelege, Van Doren n-a fost singurul as al „quiz”-urilor ci numai cel mai prestigios). De aceea consternarea a fost cu atât mai mare, cu cât — așa cum a deslușit o corespondență specială a lui „France-Soir”, „Dezastrul se produce în momentul când guvernul (cîțește: guvernul american n.n.) își înmulțește eforturile pentru a-i încuraja pe tineri să-și sporească gradul de cunoștințe și a ajunge din urmă pe rușii de aceeași vîrstă, al căror nivel intelectual este mult superior”.

Iată dar ce trebuia să fie Van Doren: un simbol al unei tendințe noi în sinul tineretului american, ce trebuia să anihileze „complexul de inferioritate” care a cuprins America de la lansarea primului sputnik. Dar în țara în care, „toate posibilitățile sînt egale” a devenit posibilă și aceasta: Van Doren a devenit într-adevăr un simbol, dar un simbol invers și care demontrează cu totul altceva decît au dorit cei ce l-au creat.

D. H.

O carte de amintiri a mareșalului Eremenko

„Novii Mir” anunță că în Editura militară din Moscova a apărut o carte a mareșalului A. I. Eremenko, intitulată „Pe frontul de vest”. Volumul înmănunchiază amintiri despre operațiile trupelor sovietice în prima perioadă a Marelui Război pentru Apărarea Patriei și mai ales despre evenimentele la care autorul însuși a participat în vara și toamna anului 1941, cînd a ocupat funcțiile de comandant al Frontului de vest, de adjunct al comandantului aceluiași front, de comandant al Frontului de la Briansk, iar apoi, în iarna lui 1942 — de comandant al armatei a 4-a de șoc. Vastul material factual, referirile la documente ale statului major hitlerist

și la mărturiile lui Guderian — comandantul armatelor fasciste care au atacat Frontul de la Briansk — combat convingător afirmațiile false ale multor istoriografi occidentali despre preînsele „încercuirii” în care ar fi căzut un număr de grupări de armate sovietice la sud și nord de Briansk.

Ațit în timpul luptelor de pe Frontul de vest, cit și lîngă Briansk, ostașii și comandanții sovietici au dat dovadă de mult curaj și spirit de abnegație. Autorul face aprecieri foarte elogioase despre operațiunile efectuate de unitățile conduse de mareșalul S. S. Biriuzov, de generalii A. M. Gorodnianski, A. S. Jadov, A. N. Ermakov ș.a. „In cele mai

grele zile ale perioadei inițiale a războiului, acești oameni minunați — arată mareșalul Eremenko — educați de Partidul nostru Comunist și-au îndeplinit cu sfințenie și abnegație datoria față de Patrie”.

Valoarea cărții rezidă așa dar în primul rînd în faptul că este o mărturie scrisă de unul din conducătorii militari sovietici care au câștigat prin lupte grele victoria asupra unui dușman puternic și perid. Dar amintirile mareșalului Eremenko prezintă un deosebit interes și prin faptul că descriu o perioadă extrem de grea a războiului, vara și toamna anului 1941, care a fost prezentată pînă acum într-o lumină incompletă.

● „Englezii sînt uimiți de realizările sovieticilor în cimpul tehnicii și doresc sincer să-i înțeleagă și să trăiască în pace cu ei” — a declarat secretarul Asociației profesorilor de limba rusă, recent creată la Londra. Acum doi ani, în Anglia erau numai 40 de gimnazii și școli în care se preda limba rusă; în clipa de față numărul lor a crescut la 136.

Peste citva timp va începe să transmită regulat lecții de limba rusă postul de radio Londra.

● A apărut volumul II din amintirile mareșalului Uniunii Sovietice S. M. Budionnii, fostul comandant al celebrei Armate I-a de cavalerie. Un fragment din acest volum — intitulat „Drumul străbătut”, a fost publicat recent în „Komsomolskaia pravda” și descrie vizita lui M.I. Kalinin la Armata I-a de cavalerie.

● În două luni, Corul popular de stat „Piatnički” a dat 51 de spectacole: la New York, Washington, Chicago, Los Angeles, San Francisco, Minneapolis, Toronto, Montreal ș.a.

Spectacolele artiștilor sovietici s-au bucurat de un succes răsunător. Ziarele din S.U.A. și Canada au publicat nenumărate cronici elogioase, care abundă în expresii ca: „Legendarul festival rus de muzică și dansuri”, „Rușii au fost primiți cu strigăte de bucurie și uimire”, „Numai Kremlinul lipsea la New York” etc.

● La Riga s-a deschis o expoziție a colhoznicului Teodor Karasi, pictor amator, care în răstimp de 25 de ani a creat 2.000 de tablouri și desene.

● „Vicleniile lui Scapin” de Molière a fost jucată recent în limba darghină la teatrul Filarmonicii din Daghistan. Darghinii, care trăiesc în Caucazul central, nu aveau înainte de Revoluție nici măcar alfabet. Iar acum, în limba darghină apar ziare și reviste, traduceri din operele clasicele ruse și străine etc.

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni 10 lei; pe 6 luni 20 lei;
pe un an 40 lei.

Galina Serebriakova: TINEREȚEA LUI MARX

Tinerețea lui Karl Marx este ea însăși un „roman” în care fapte obișnuite se împletesc cu fapte care par de domeniul fanteziei poetice. Galina Serebriakova a avut deci, chiar în realitatea istorică însăși, un solid punct de plecare și de sprijin pentru elaborarea amplei sale lucrări epice intitulată Tinerețea lui Marx, recent apărută și în limba română.

Firește, imensul material documentar pe care se bazează romanul Galinei Serebriakova se cerea selecționat cu deosebită atenție, se cerea interpretat critic în lumina învățăturii marxist-leniniste și a însăși practicii istorico-sociale. În elaborarea romanului, scriitoarea sovietică s-a călăuzit după concepția marxistă despre rolul personalității în istorie. Personalitatea creatorului socialismului științific apare în deplina ei forță și lumină, deși autoarea nu are în vedere decât epoca formării lui Marx, epoca desfășurată pînă în anul 1844, pînă la elaborarea Manifestului Partidului Comunist. În această perioadă Marx străbate drumul spre filosofia materialistă, ia cunoștință de operele scriitorilor utopici francezi, de scrierile economiștilor englezi clasici și, mai ales, ia legătură cu proletariatul.

Cartea se citește cu mult interes, fiind deosebit de

antrenantă. Scriitoarea a pus un deosebit accent pe acțiuni, pe evenimente, — adică pe elementul epic. Ritmul și viteza acțiunii romanului fac ca imensul material istoric, ca unele analize succinte, ca unele discuții de natură filozofică să se topească în suvoal narativ și astfel cele 800 pagini ale cărții să fie parcurse cu ușurință, interes și plăcere de către cititor. Procedînd în acest

mod, autoarea reușește să dea un amplu tablou al Europei revoluționare, al luptelor proletariatului din primul deceniu al secolului XIX, al curentelor ideologice atât de numeroase și contradictorii, un tablou deosebit de plastic al Germaniei — patria lui Marx — pe scurt: o imagine amplă a condițiilor social-istorice în care s-a format cea gînditor și luptător revoluționar Karl Marx, a condițiilor în care a apărut însăși învățătura marxistă. În dialogul din-

tre „mediu” și tînărul gînditor în formație, scriitoarea are grijă să pună în lumină faptul că inițial mediul este factorul dominant, apoi, treptat, personalitatea lui Marx — pe măsură ce se formează — tinde să domine „mediul” să-l influențeze. Scriitoarea relevă particularitățile sufletești ale tînărului Marx, în deosebi înclinația lui către problemele social-politice, imensa sete de cultură, profunzimea gîndirii, fantezia poetică. Scenele în care e înfățișat mediul familial al lui Marx sînt de o impresionantă duiosie. Titanul gîndirii contemporane apare astfel ca un om foarte complex, cu o bogată viață sufletească, apropiat fiecărui dintre noi.

Romanul nu-i o „biografie romanțată” ci un roman bazat pe o vastă documentație. Auloarea a introdus câteva personaje fictive pentru a-și crea astfel posibilități de ordin literar de a urmări pe planuri mai numeroase biografia lui Marx. De altfel, aceste personaje fictive nu-s lipsite de o bază istorică, deoarece ele simbolizează anumite forțe sociale.

Deși traducerea nu-i pe deplin realizată din punct de vedere artistic, lăsînd impresia că uneori s-a lucrat cu oarecare grabă, cartea se parcurge cu ușurință.

Pompiliu Caraioan

Prezențe culturale

Au trecut 15 ani de la eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist și de sub aservirea spiritualo-culturală față de apus. De la răsărit ne-a venit nu numai lumina apoteotică a eliberării patriei și poporului nostru. De acolo de unde răsare soarele ne-a venit și lumina limpezirii care ne-a ușurat adevărata noastră cunoaștere și prețuire.

Cei de la care am primit această lumină, ne-au pretuit de la început eforturile și realizările. An de an, în revistele literare, în publicațiile de literatură și artă din U.R.S.S., au apărut traduceri din poezia, din proza noastră nouă reflectînd imaginile acestei vieți noi care pornise pe vadul larg al istoriei. În anii din urmă aceste traduceri, aceste prezențe ale scriitorilor noștri, ale operelor lor în vitrinele, în coloanele publicațiilor sovietice au devenit tot mai dese și acum ne aflăm în fața unor lungi coloane de titluri și autori români traduși în presa literară și publicați de toate editurile din Uniunea Sovietică.

Deunăzi, s-a alcătuit la casa scriitorilor „Mihail Sadoveanu” o expoziție a tuturor titlurilor, volumelor și revistelor în care sînt publicați în limba rusă scriitorii români. E o expoziție unde se poate urmări creșterea acestor reprezentări a scriitorilor și a literaturii române pe piața literară sovietică. Dacă ar fi să cităm numai câteva din titlurile cuprinse în vitrinele expoziției și încă putem să ne facem o idee de ritmul amplu în care s-a pornit tipărirea literaturii noastre în Uniunea Sovietică și să ne putem mărturisii bucuria că sîntem citiți și cunoscuți de acest mare popor care a făcut Revoluția din Octombrie și care trece în zilele noastre către o culme a unei noi istorii a omenirii.

În „Editura pentru literatură străină”, — „Izdatelstvo Inostrannoii literaturi” — au apărut o sumă largă de titluri dintre care cităm: Tudor Arghezi cu „Versuri”, Gala Galaction cu „Moara lui Califar”, Mihail Sadoveanu cu 46 de titluri, între care și „Mitrea Cocor”, Mihail Beniuc cu „Versuri”, G. Călinescu cu romanul „Enigma Otiliei”, Zaharia Stancu cu „Desculț” și „Rădăcinile sînt amare” (fragmente), Petru Dumitriu cu „Pasărea furtunii”, Cezar Petrescu cu „Însemnări de cititor — impresii de călător” și „Vino să vezi”, Camil Petrescu cu mai multe titluri, Ion Agirbiceanu cu „Petrea fierarului”, ș. a.

Bine înțeles că în acest bogat program de traduceri în limba rusă, pe prim loc pentru o desemnare și o privilegiu amplă a literaturii noastre clasice, omul, cititorul sovietic, a putut să cunoască opera celor doi mari clasici, făuritorii de limbă și monumente de artă, Mihail Eminescu și Ion Creangă.

Pentru scriitorii, pentru poeții români, acest lucru, traducerea lor în limba lui Gogol și Gorki este o mare bucurie. A fi în conștiința și în sufletul unui popor de 200 de milioane, a fi cunoscut, urmărit de poporul care generează valori permanente umane, etice, științifice, de artă este o fericire și o recunoaștere.

Radu Boureanu

In 1960, pași gigantici

Pină la dezbaterile ce vor avea loc în cadrul viitoarei plenary a C.C. al P.C.U.S., care se va ocupa de cele mai importante probleme ale agriculturii sovietice, forumul discuțiilor este deschis în paginile ospitaliere ale presei centrale. În fiecare zi, principalele cotidiene sovietice începând cu „Pravda”, consacră rubrici speciale și chiar pagini întregi discutării unor aspecte și situații locale sau examinării problemelor generale legate de asigurarea unui nou pas înainte al agriculturii. Colhoznici și specialiști din agricultură, oameni ai muncii din sovhozuri și savanți cunoscuți adresează redacțiilor de ziare tot felul de propuneri și sugestii, vorbesc despre propria lor experiență și despre succesele pe care le-au obținut, își expun părerile asupra unor metode și inițiative menite să contribuie la grăbirea realizării grandioaselor sarcini care stau în fața agriculturii sovietice în cadrul septenaliului.

Plenary convocată pentru 22 decembrie va dezbate măsurile care trebuie să asigure îndeplinirea hotărârilor Congresului al XXI-lea și ale plenary din decembrie 1953 cu privire la avântul agriculturii și sporirea producției de cereale, dezvoltarea creșterii animalelor și producției animale, mecanizarea continuă a agriculturii etc.

Au trecut șase ani de la altă plenary, care a marcat în istoria agriculturii sovietice începutul unei ridicări vertiginoase. Programul de măsuri elaborat atunci (septembrie 1953), din inițiativa tov. N. S. Hrușciiov, a dat un impuls fără precedent agriculturii.

În acești din urmă ani s-au înregistrat succese deosebite, dar este, poate suficient să amintim că numai pământurile înțelenite redate circuitului agricol au ajuns să asigure acum peste 60 la sută din totalul cerealelor achiziționate de stat, pentru a putea aprecia progresele realizate într-un interval atât de scurt. Un alt exemplu elocvent îl oferă însăși sporirea continuă a recoltelor, — și aceasta (cum s-a întâmplat anul acesta) chiar în cazul unor condiții climatice nefavorabile. Unele din măsurile prevăzute indicate de C.C. al P.C.U.S. nu neglijau nici intervenția intempestivă a acestor factori naturali, cu care știința și tehnica modernă e în stare astăzi să lupte cu succes.

Așa se face că în ciuda faptului că primul an al septenaliului a fost un an secetos, producția globală a agriculturii sovietice întrece media recoltelor ultimului cincinal. (Se știe că în 1958, ultimul an al cincinalului, producția agricolă a U.R.S.S. a fost cu 50 la sută mai mare decât în 1953; de asemenea, în cincinal colectările de stat au crescut la cereale cu 83 la sută, la carne cu 57 la sută, la lapte cu 107 la sută.)

Obiectivele agriculturii sovietice pentru anul 1960 sînt și mai mari. În cel de al doilea an al septenaliului recolta globală de cereale trebuie să fie de aproximativ 9,3 miliarde puduri. Întrecerea cu S.U.A. în domeniul producției de carne și lapte, va ajunge într-o fază hotărâtoare. Se prevede să se producă 72 de milioane tone de lapte, adică 336 kg socotite pe cap de locuitor. Avînd în vedere faptul că în S.U.A. s-a obținut anul trecut o producție de 330 kg putem trage concluzia că anul 1960 va aduce Uniunii Sovietice o importantă victorie în întrecerea pașnică lansată acum cîțiva ani.

Nu este în intenția noastră să analizăm aici amănunțit marea număr de probleme pe care le ridică îndeplinirea sarcinilor pe an ce trece mai mari ale agriculturii septenaliului. Acesta este de altfel unul din obiectivele viitoarei plenary.

Cronicarul actualității e obligat, însă, să consemneze o serie de inițiative recente care reflectă nu numai elanul cu care oamenii sovietici au pornit spre ținta fixată, ci arată și cât de serioase sînt șansele de a o atinge.

Zilele trecute, din două regiuni agricole bine cunoscute — R.S.S. Moldovenească și Kuban, a sosit aceeași veste ieșită din comun: agriculturii moldoveni și cei din Krasnodar se angajează să obțină două recolte pe an. Ce vor face ei pentru a realiza un obiectiv atât de cufetător? O spune președintele Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești într-un articol publicat în prima pagină a „Izvestiî”: vor folosi condițiile favorabile pedo-climatice, care permit, în această întinsă regiune agricolă a Uniunii Sovietice, obținerea a două recolte de culturi combinate în aceeași perioadă de vegetație. Calculele făcute arată că pină acum nu s-a folosit pe deplin potențialul energetic solar care, în această parte a U.R.S.S. insumează, într-o perioadă de vegetație de 165—185 zile, o temperatură de 2.700—3.200 grade. În ultimii ani, agronomii din R.S.S. Moldovenească trecînd la o folosire mai intensivă și mai rațională a pământului au început să extindă al doilea rînd de culturi, după primul seceriș. În 1955 semănăturile repetate pe același teren de cultură n-au cuprins decît 8.000 de hectare, dar în 1959 ele ating 93.000 de hectare. Pentru anul viitor se prevede extinderea lor pe 125.000 ha. Una din aceste culturi trebuie să fie o cultură furajeră, prima fiind în genere o cultură de toamnă, cu o perioadă de vegetație mai scurtă. Obținerea a două recolte pe an — conchide președintele Consiliului de Miniștri al R.S.S. Moldovenești — este pe deplin posibilă și devine o sarcină apropiată a tuturor oamenilor muncii din agricultura republicii. Bine înțeles că la condițiile naturale favorabile trebuie să se adauge o mecanizare complexă a lucrărilor agricole care îngăduie scurtarea timpului necesar acestor lucrări.

Îndeosebi despre acest factor a scris președintele colhozului „Drumul lui Lenin” din raionul Novo-Kubansk de la care a pornit inițiativa adoptării metodei semănăturii în miriște pe

ogoarele unuia din cele mai importante grîmire ale Uniunii Sovietice. În Kuban, unde toamna este lungă și caldă, se pot obține două recolte pe an. Dacă în trecut colhoznicii din Novo-Kubansk le trebuiau cîteva săptămîni pentru semănarea păioaselor, astăzi, cînd dispun de bogate mijloace tehnice, întreaga operație e terminată în 3—4 zile. Recoltarea păioaselor s-a făcut anul acesta în 10 zile, înăturîndu-se astfel pierderea a zeci de mii de chintale de cereale.

Tot anul acesta, colhoznicii din Kuban au hotărît să extindă folosirea pe scară largă a aviației la împrăștierea îngrășămintelor chimice. Ei cultivă acum soiuri selecționate de grîu și porumb de la care obțin producții simțitor crescute. Iar în străduința lor de a găsi mereu alte rezerve nefolosite, intenționează să construiască un vast sistem de irigație, care să le asigure o independență totală față de capriciile naturii. Este explicabilă, în asemenea condiții, încrederea cu care reprezentanții colhozului „Drumul lui Lenin”, afirmă că lupta lor pentru obținerea a două recolte pe an va fi încununată de izbîndă.

În același timp, din alt punct cardinal al in-

INIȚIATIVE ȘI ELANURI ÎN AGRICULTURA SOVIETICĂ

tinsei Uniunii Sovietice, din raionul Novo-Usmansk a sosit săptămîna aceasta vestea despre o altă minunată inițiativă. Un tractorist care a mai avut ideea de a realiza mecanizarea întregului ansamblu de munci pentru cultura porumbului, propune acum extinderea acestei metode de lucru la absolut toate muncile agricole și de creșterea vitelor în colhozul „Kirov” în care lucrează. Obiectivul este reducerea la minimum a muncii manuale și scăderea, pe această cale, a costului producției agricole. Numele tractoristului Nikolai Manukovski va deveni în curînd celebru. Ideea sa a încolțit pe un teren devenit propice datorită tocmai măsurilor luate în anii din urmă și în primul rînd datorită extinderii mecanizării complexe a muncilor agricole. Folosindu-se de valoroasa metodă a hărților tehnologice, introduse din acest an în organizarea muncii mecanizatorilor, Manukovski propune formarea unei singure brigăzi complexe de mecanizatori (care să cuprindă 31 de oameni) ale căror sarcini, precis fixate și urmărite după grafice de muncă, să fie distribuite dintr-un unic centru de conducere. Inițiativa tractoristului din Novo-Usmansk a trezit un puternic interes în întreaga regiune Voronej și are toate șansele să fie îmbrățișată în numeroase alte regiuni.

Cu asemenea pași gigantici își propun oamenii sovietici să parcurgă drumurile septenaliului, drumurile care duc spre comunism.

M. Mihail

A fost din nou o recoltă bună...

Pentru colhoznicii din Ucraina:

100 de orașe cu 100.000 locuitori

Septenalul se dovedește plin de grijă pentru agricultura și pentru oamenii care muncesc pe ogoarele bogate ale Uniunii Sovietice. Ziarele ne aduc mereu alte știri despre succesele dobîndite în ridicarea producției la hectar și a productivității muncii, în sporirea producției de carne, lapte, unt etc. De pe acum există multe regiuni care au depășit nivelul producției S.U.A. pe cap de locuitor la produsele cerealiere sau la produsele animale.

Acum în săptămînile premergătoare plenary C.C. al P.C.U.S. consacrată agriculturii sovietice, au loc discuții în legătură cu diversele aspecte ale luptei pen-

trăirea Comitetului raional executiv din Ce-kask.

Să spicuiem din cuprinsul ei și să se va încuraja inițiativa colhozurilor „Radianska Ukraina”, „Zaria Kommunizma” și „Pamiat Lenina”, care au hotărît ca în 5-7 ani să-și transforme satele în așezări de tip orașesc, lărgind construcția de locuințe și clădiri cultural-administrative...

Secția de proiectare a „Ukrghiproselstroï”-ului, condusă de inginerul Piskunenko, a și elaborat proiectele.

Și acum avem în față planul satului Gheronimovka. Urmărim liniile groase care marchează viitoarele bulevarde, străzi, și parcuri. Se vede clădirea impozantă a Palatului culturii, cu o sală de festivități calculată pentru 400 de locuri, clădirea școlii, stadionul. În piața centrală, în fața sovietului sătesc, se înalță o clădire masivă cu două etaje: aici va fi magazinul universal. Lîngă el — farmacia, poșta, iar mai departe un întreg complex arhitectonic: spitalul cu toate anexele lui...

Ne-am deplasat la fața locului. Planul a și prins viață. Peste tot se văd șantiere. Se procedează la alinierea străzilor și bulevardelor. Noile cvartale de locuințe se întind de-a lungul lizierei unei păduri de stejar. În pădure, se va amenaja parcul...

Din zborul avionului

Am avut prilejul să zburăm deasupra regiunii pe bordul unui avion „PO-2”, așa încît ne-am putut forma, cum s-ar spune, o părere „de ansamblu” asupra celor ce se petrec pe pământ. Am zărit satul Gheronimovka, apoi satele învecinate cu el — Daknovka, Vasilîța, Verguni... Și aici străzile au căpătat o altă aliniere. Se văd patratele simetrice ale noilor cvartale de locuințe, parcurile așezate în dreptunghi, siluetele masive ale clădirilor de interes obștesc. Icolo se mai zăresc tradiționalele „căciuli” de paie ale bătrînilor „hate” ucrainene, dar numărul lor se împuținează de la o zi la alta... În curînd ele nu vor mai exista decît în vechile și frumoasele basme ucrainene. În locul lor se ivesc noi și elegante așezări omenești, așezările viitorului...

Și ne-am gîndit să vizităm un apartament dintr-o asemenea așezare.

Interioare scaldate în lumină

Din vestibulul mirosind a vopsea proaspătă, am intrat în sufragerie. E o încăpere spațioasă, cu ferestre mari, inundată de soare. Mobilă simplă, dar confortabilă... Alături — dormitorul. Pereții imaculați ai dormitorului adăpostesc delapurile pentru albituri și haine. Dar bucătăria! Lîngă plita smălțuită, la îndemîna gospodinei, se află dulapul de vase, de un alb fără cusur, frigiderul adăpostit și el în perete.

Ceva mai încolo e baia. Cadă, duș, toaletă. Alături dulapul de uscare a rufelor. Se află lîngă canaful de fum. Poate fi folosit pe timp ploios, mai cu seamă toamna și cînd dă lapovița. Pe timp de iarnă casele se încălzesc de la rețeaua de încălzire centrală a satului.

Noile locuințe nu costă mult. Ele sînt construite din cărămidă, piatră de scoici, chirpici și blocuri mari de beton.

O altă particularitate interesantă a noilor așezări este împrejurarea că în jurul caselor nu se mai văd vechile ogrăzi cu

M. Veprinski
și M. Kanîuka

(Continuare în pag. 11-a)

Cinci sute de mii de exemplare epuizate în câteva zile...

Acum mai bine de o lună, la 22 octombrie, ziarul „Pravda” a publicat în prima pagină o fotografie făcută la librăria

**Cartea despre vizita făcută
în S.U.A.
de N. S. Hrușciiov**

ascuns faptul că lucrul cel mai de seamă în principiul coexistenței pașnice este renunțarea la război la amestecul în

treburile altora. Din cuvintările lui N. S. Hrușciiov reiese în mod plastic și convingător adevăratul sens al concepției sovietice despre coexistența pașnică.

Această vizită a dat o lovitură nimelitoare propagandei antisovietice. Milioane de oameni simpli de peste ocean au început să cunoască adevărul despre Uniunea Sovietică, să vadă așa cum este lumea nouă a socialismului. Edward Cranksh, care a depus destule eforturi, pe țărîmul falsificărilor antisovietice, a scris de aceea, pe bună dreptate, în revista engleză „Observer”: „Importanța vizitei lui Hrușciiov a constatat nu în faptul că Hrușciiov, așa cum spuneau mulți, a descoperit America, ci în faptul că America a descoperit Uniunea Sovietică”.

nr. 84 din Moscova, înfățișând locuitorii ai capitalei sovietice cercetînd cu interes și cumpărînd cartea „Să trăim în pace și prietenie!”. Coperta cărții îi înfățișează pe N. S. Hrușciiov și D. Eisenhower în momentul cînd șeful guvernului sovietic a predat la Casa Albă președintelui S.U.A. fanionul purtat în Lună de cea de-a doua rachetă cosmică sovietică, iar cuprinsul ei este consacrat istoricej vizite a tovarășului Hrușciiov în Statele Unite ale Americii.

Cu prilejul unei recente călătorii la Moscova, am putut constata uriașul interes cu care a fost întîmpinată această carte de publicul sovietic. Cînd am vizitat marea librărie nr. 100 de pe strada Gorki, am aflat că prima ediție a lucrării fusese în întregime epuizată, și că se făceau inserții în vederea celei de-a doua ediții. Aceasta, deși prima ediție fusese tipărită în 500 000 de exemplare.

Am înțeles atunci mai bine că această carte despre vizita lui N. S. Hrușciiov în S.U.A. exprimă în felul ei năzuința profundă a poporului sovietic de a trăi

Acum câteva zile s-au împlinit doi ani de la înființarea primei brigăzi comuniste de muncă. Cîțiva dintre inițiatorii marii mișcări.

Generația septenalului

La uzină a venit un tînăr...

Cine se apropie de poarta uzinei metalurgice „Stalin” din Leningrad vede îndată un panou mare pe care scrie, cu litere de-o șchioapă: **Angajăm**. Muncitorii uzinei spun că panoul este mereu acolo; din cînd în cînd se înlocuiesc numai meseriile înșirate dedesubtul titlului.

În limbajul personalului de la biroul de angajări există o expresie consacrată, pe care ei o folosesc de multe ori: „fluctuația normală a brațelor de muncă”. Expresia e foarte potrivită, căci uzina, ca un ocean, are fluxurile și refluxurile ei. Muncitorii care au atins limita de vîrstă, ies la pensie; mulți tineri și tinere sînt trimiși de uzină să studieze în școlile tehnice de înaltă calificare, în facultăți, iar cei cu înclinații romantice se îndreaptă spre ținuturile îndepărtate, spre a construi noi orașe, alte uzine. În locurile rămase vacante, se angajează cadre noi.

Deși procesul de mecanizare și automatizare continuă într-un ritm susținut, uzina are în permanență nevoie de brațe de muncă, din cauză că producția crește necontenit. Numai în cursul septenalului ea va fabrica un număr de turbine a căror capacitate va egala pe aceea a tuturor turbinelor instalate în Uniunea Sovietică în anul 1956.

Acum, uzina angajează muncitori pentru 19 specialități diferite. La sfîrșitul anului se poate citi, ca de obicei, următorul adaos: „Angajăm, de asemenea, bărbați și femei pentru calificare”.

Pînă acum, în această ultimă categorie, intrau aproape exclusiv absolvenții ai școlilor medii. Nu-i vorba, acești tineri aveau unele cunoștințe cîpătate în atelierul școlilor și la cursurile teoretice, dar vroiau să vină în uzină ca să-și ridice calificarea, să-și aleasă o specialitate.

Eduard Kulacenkov, de pîlău, a absolvit școala la 17 ani. Ce l-a făcut să aleagă uzina asta, să se angajeze tocmai aici? Oferte de serviciu sînt doar destule; publicate în ziare, difuzate prin radio. Chiar el ne-a mărturisit însă, motivele: vroia să lucreze într-una din cele mai renumite întreprinderi. De asta a ales uzina Metalurgică din Leningrad, unde lucrează de aproape un an.

Cînd am venit în uzină, ne-a spus, am fost întrebă de specialitate doresc să-mi aleg. Vă dați seama că un novice nu poate găsi ușor răspuns la o asemenea întrebare. Am fost poftit să vizitez uzina, să văd cum lucrează lăcătușii, frezorii, strungarii. M-am oprit la meseria acestora din urmă. Mi-a plăcut mai mult. Dar înainte de a-mi începe munca în atelier am fost consultat la policlinica întreprinderii, care mi-a eliberat o adeverință cum că starea sănătății îmi îngăduie să devin strungar. Apoi, un inginer de la biroul de securitate a muncii mi-a vorbit despre regulamentul interior și măsurile de protecție a muncii. În sfîrșit, am fost încredințat pentru a-l califica pe Bronislav Surkin, unul dintre strungarii frunțași ai întreprinderii.

După un instructaj de câteva zile am trecut la strung. La început, treaba a mers prost: am stricat câteva scule, am avut multe rebuturi, deși meșterul nu mă slăbea o clipă din ochi. Primeam sala-

riul de ucenic, iar Surkin, la rîndul său, primea din partea administrației o sumă suplimentară care i se cuvenea pentru instruirea mea. După trei luni m-am prezentat la examen, în fața comisiei de calificare. Acum lucrez de unul singur și mă descurc destul de bine.

Cu un alt tînăr, cu Alexandr Lehman, am stat de vorbă în incinta biroului de proiectare. Alexandr și-a însușit altfel meseria. În ziua cînd a venit el în întreprindere tocmai se recrutau tineri spre a fi trimiși la școala tehnică a uzinei. I s-a propus și lui să urmeze cursurile școlii. A primit. Cursurile au durat zece luni. În tot acest timp a fost bursier. După care s-a întors în uzină ca lăcătuș calificat. Între timp, însă, încolțise în el dorința de a deveni inginer. O dorință realizabilă și totuși greu de îndeplinit. Căci Alexandr are părinți, pe care vroia să-i ajute. Dar bursa de la institut e mai mică decît salariul unui lăcătuș. Așa încît tînărul s-a înscris la cursurile serale ale Institutului politehnic.

În uzina noastră, ne-a spus Alexandr Lehman, fiecare al patrulea muncitor învață — fie la institut, fie la școala tehnică, fie la cursurile serale, ori la cursurile speciale de ridicare a calificării. Administrația uzinei ne dă tot sprijinul. Mie, de pildă, mi-a aprobat să lucrez numai în schimbul întii, iar în timpul examenelor mi-a acordat întotdeauna concediul legal. Acum am trecut în anul patru și, cu toate că n-am încă diploma, am și fost încadrat pe un post de inginer. După cum vedeți, lucrez în biroul de proiectare...

La secția energetică, sectorul termic, am întîlnit o fată înaltă, vioaie. O cheamă Liudmila Larina. Muncitorii vorbesc cu vîdit respect despre Liusea, ca și despre mulți alți oameni din uzină: „E de-a noastră... de la școala nr. 139”.

Lată ce ne-a povestit Liudmila:

În școala pe care am terminat-o de curînd învață mulți copii de metalurgiști, de altfel școala e administrată chiar de uzină. Ni s-au creat ateliere echipate cu mașini-unelte; au fost angajați ca profesori ingineri cu mare experiență. Școala noastră a fost printre cele dintii școli din Leningrad care a trecut de la învățămîntul de zece la cel de unsprezece ani. Din clasa a zecea am început să facem practică în uzină, iar în cea de a unsprezecea lucrăm efectiv cîte patru ore de trei ori pe săptămîină.

Acum, după ce am terminat școala și am dat examenul de calificare lucrez ca pirometristă.

Fiecare dintre noi și-a însușit meseria pe care o dorea. Băieții, în cea mai mare parte, au devenit strungari, lăcătuși, iar noi, fetele, pirometriste și telefoniste. Unele, însă, au ales mașinile. Iată-o, de pildă, pe Tamara Maximova. A învățat meseria de frezor și spune că e foarte mulțumită de alegerea făcută.

— Dar dumneata?
— Se-nțelege că sînt... Știi, e atît de bine să începi viața cînd ai o oarecare pregătire, cînd te pricepi la cîte ceva. Școala ne-a dat pregătirea asta și-i sîntem recunoscători.

Elena Doroșinskaia

în pace și prietenie cu America.

În cele 450 de pagini, din care 20 sînt rezervate reportajului fotografic al vizitei, au fost adunate laolaltă comunicatele, conferințele de presă, radiogrammele, cuvintările, comunicările grupului de presă și alte materiale care oglindesc misiunea istorică a șefului guvernului sovietic în S.U.A.

Cartea oferă cititorilor o vastă trece-re în revistă a celor mai arzătoare probleme pe care istoria le ridică astăzi în fața omenirii. Iată numai cîteva dintre ele: caracterizarea celor două sisteme opuse în care e împărțită omenirea; posibilitatea și necesitatea coexistenței lor pașnice; corelația și interdependența dintre coexistența pașnică și întrecerea pașnică; inevitabilitatea victoriei comunismului pe plan mondial și problema coexistenței.

Toți oamenii iubitori de pace din lume și-au manifestat aprobarea față de vizita istorică făcută de N. S. Hrușciiov în S.U.A., vizită care a avut o uriașă însemnătate pentru destinarea încordării internaționale, pentru consolidarea păcii, pentru asigurarea securității popoarelor. „Cea mai importantă vizită din secolul nostru a unei persoane de vază de peste hotare” așa a caracterizat ziaristul american Drew Pearson, vizita în S.U.A. a șefului guvernului sovietic. Și, într-adevăr, din paginile cărții reiese limpede că vizita șefului guvernului celei mai mari țări socialiste în cea mai mare țară capitalistă a fost un eveniment fără precedent nu numai din punctul de vedere al influenței pe care o exercită asupra politicii internaționale, ci și sub raportul ecoului social, al înfrîngerii ei asupra minții oamenilor.

Programul leninist al coexistenței pașnice fundamentat alit de convingător și sugestiv în cuvintările conducătorului guvernului sovietic, programul dezarmării generale și totale expus la sesiunea Adunării Generale O.N.U. — au fost pe drept cuvînt considerate de opinia publică mondială ca o speranță luminoasă într-o pace trairnică, în lichidarea „războiului rece”.

Pînă la vizita lui N. S. Hrușciiov în S.U.A., americanilor de rînd li s-a

I. Manea

(continuare în pag. 11-a)

Evoluția mașinilor și a sistemelor de mașini electronice ne rezervă încă multe surprize. Deși ne aflăm încă în zorii acestei noi ramuri a tehnicii contemporane, perfecționarea mașinilor electronice se desfășoară de pe acum într-un ritm extrem de rapid. În fața constructorilor se ridică mereu noi probleme, care sînt rezolvate adesea cu succes. Dacă primele mașini efectuau operații logice elementare, cum ar fi adunarea și scăderea, acum li se cere mult mai mult. În întrecerea cu funcțiile nervoase superioare, constructorii mașinilor electronice sînt obligați să depășească vechiul stadiu, creînd prototipuri

mai mult decît un milion de unități de informație; creierul are o capacitate de un milion de ori mai mare.

Oamenii de știință încearcă cu succes să obțină mai mult de la mașinile electronice. Se știe că în primul stadiu, întreaga activitate a mașinilor era programată. Activitatea lor era condițională de alcătuirea unei liste de instrucțiuni foarte detaliate, pe baza căreia mașinile îndeplineau diferite comenzi. Fiecare problemă nouă necesita alcătuirea unui program corespunzător.

Acum ne aflăm în cea de a doua etapă a dezvoltării ciberneticii, cînd constructorii se străduiesc să creeze mașini, „capabile să gîndească independen-

Dimensiunea visurilor împlinite

La început e visul, apoi proiectul și, în sfîrșit, împlinirea amindurora

Ne vom putea înțelege cu mașinile prin viu grai?

noi, mai suple, capabile să „gîndească” independent.

Fără îndoială mașinile, oricît de perfecte ar fi, nu vor izbîti niciodată să înlocuiască gîndirea creatoare a omului. În această privință se poate face o apropiere între cibernetica și evoluția chimiei organice. Acum mai bine de 100 de ani, se susținea cu înversunare imposibilitatea sintetizării substanțelor organice. Dar în 1828 a fost obținută prima sinteză a unui corp organic — ureea, folosindu-se substanțe anorganice. De atunci, chimia a creat în laborator sute de mii de noi substanțe organice. Dar viața n-a fost recreată „în eprubetă”. Același lucru se poate spune și despre mașinile electronice. Ele pot imita și într-un anumit sens pot depăși o seamă de funcții ale creierului, dar nu se ridică niciodată la nivelul general de funcționare a acestuia.

Deocamdată, sîntem în stadiul cînd între mașinile electronice și creier se fac, mai ales, comparații de ordin cantitativ. Viteza de explorare a memoriei, de pildă, atinge la mașinile cibernetice cîteva sute de mii de informații pe secundă, în timp ce creierul nu acționează cu o viteză mai mare de cîteva zeci de informații pe secundă. La fel se petrec lucrurile și în ceea ce privește viteza de înregistrare a informațiilor. Creierul nu poate acumula mai mult de 50 de unități pe secundă, pe cînd mașinile electronice ajung la cifre de ordinul milioanei.

Pe de altă parte, creierul își dovedește superioritatea prin faptul că dispune de zeci de milioane de neuroni (celule nervoase) pe centimetrul cub, iar mașinile n-au decît maximum 100 de elemente pe aceeași suprafață. Cele mai perfecte aparate cibernetice nu pot memora

„gînd”. Cum vor funcționa ele? Răspunsul ni l-a dat Institutul de fizică al Academiei de Științe din R.S.S. Letonă, care a construit o astfel de mașină. În dispozitivul ei de memorare se introduc regulile matematice necesare pentru rezolvarea unei probleme. Apoi se introduce și problema de rezolvat, fără indicarea modului de soluționare. Mașina întreprinde un șir de încercări succesive. „Soluțiile greșite sînt memorate pentru a nu mai fi repetate. În această fază are loc un proces care poate fi numit al acumulării de experiență. Mașina rezolvă în cele din urmă problema și treptat ajunge la soluții tot mai complexe. Sprijinindu-se pe experiența acumulată în dispozitivul de memorare, mașina poate rezolva apoi cu succes toate problemele de același tip.

Perspectivile care se deschid în fața noilor mașini sînt foarte largi. Ele vor putea interveni cu succes în procese extrem de complicate, ale căror legi matematice n-au fost încă stabilite. Asemenea procese apar în industria chimică, în dirijarea transporturilor etc.

Mașinile de tipul arătat au determinat crearea unor sisteme prin intermediul cărora ele pot descifra scrisul de mînă și de tipar și chiar graiul omenească. Mașinile vor primi instrucțiuni scrise sau vorbite, simplificîndu-se astfel modul lor de întrebuințare.

Noile tipuri de mașini electronice, „mașini cu autoreglare”, cum li se spune în mod obișnuit, vor elibera activitatea omenească de servituțurile muncii mecanice, de operațiile intelectuale de ordin inferior. Oamenii vor putea în felul acesta să acorde mai mult timp pentru rezolvarea problemelor care depășesc astăzi și vor depăși și în viitor posibilitățile mașinilor.

ing. A. Negrea

Ne-am obișnuit într-atît cu lumea în care trăim, ne-am contopit cu ea în așa măsură, încît cu greu ne putem da seama cum arată în realitate. Și cînd te gîndești că trăim de fapt pe fundul unui imens ocean pe care-l numim atmosferă și care tîlăzuiește la mii și mii de kilometri deasupra capetelor noastre. Și cît de tulbure e oceanul acesta, cît de nepătruns e pentru ochiul nostru, deși ni se pare limpede ca cristalul! Cincizeci de mii de kilometri cubi de apă în stare gazoasă și zeci de mii de tone de pulbere acoperă cerul pe care noi îl numim senin! Dispersînd lumina, pulberea ne împiedică să vedem în timpul zilei pină și stelele strălucitoare, iar astrul nostru luminos, de mii și mii de ori mai luminos în realitate, ne apare ca o pată ștersă de lumină, abia în stare să încălzească Pămîntul...

Și apoi, cînd te gîndești cît de imperfect este ochiul omului! El nu vede decît o mică parte din razele trimise de soare: un spectru format din șapte culori, atîta tot.

Cîte lucruri noi am putea afla despre Univers dacă atmosfera noastră nu ar fi atît de tulbure. Și totuși e mai bine așa. Cu toții știm că un strat de ozon aflat la mari înălțimi oprește, ca un zid, ucigătoarele raze ultraviolete. Un alt strat încărcat cu electricitate, ce se află la o înălțime de 100—150 kilometri, formează un zid impenetrabil în fața undelor radio, provenite din Cosmos.

Iar mai departe, la mii și mii de kilometri dincolo de atmosfera noastră, începe Marele Univers. Negru și necuprîns, el ne învaluiște din toate părțile. Un soare orbitor, ca un miraj violet-argintiu, plutește prin hauri în cununa lui de vîpăi pîlîtoare. Pe bolta presărată cu miriade de stele liniște. Nu o tulbură nici măcar veșnicele explozii solare. Nimic. Acolo nu sînt vînturi, nu sînt schimbări de climă, nu este noapte, nu este zi... Și iată că pe undeva pe „aproape” (altfel n-ai cum să ajungi acolo, căci noțiunile de „sus” și „jos” sînt inexistente) se rotește urlașă sferă a Pămîntului, învăluită în fișii de nori, cu contururile continentelor sale, cu oceanul său de atmosferă proteguitoare. În limitele acesteia ne-am trăit pînă acum viața, am visat și am luptat, am clădit...

Și iată că în ziua de 4 octombrie 1957 omul a reușit să evadeze de pe Pămînt, să pătrundă în Marele Univers, în nesfîrșitele lui spații!

Cîmpul de vedere al omului este limitat. El e în funcție de înălțimea pe care se află acesta, de limea văzduhului, de intensitatea luminii. Dar iată că acum, de pe culmea cea mai înaltă a vîmilor noastre, în luminoșii zori ai noii ere cosmice, cîmpul de vedere al omului s-a lărgit nespuse de mult în toate direcțiile. El vede prin bezele trecutului din care a ieșit, el vede prin luminoasele veacuri ale comunismului care se aștern înaintea sa sub semnul împurpuratului standard pe care l-a împlinit ca pe un jalon deschizător de drumuri, undeva lîngă Marea Serenității.

Tineretului din zilele noastre îi vine greu să-și închipuie că oamenii din generația mea au putut trăi fără lumină electrică și radio, că se urcau în birjă ca să se ducă să vadă primele filme de scurt metraj ale fraților Pathé, că au fost martorii primelor zboruri ale aeroplanelor, acești vestitori ai noii ere, „minuni” ale tehnicii construite din lemn de bambus, pinză și sîrmă, care se încumetau să înfrunte văzduhul!

Tinerii de azi, comsomoliștii, sînt oamenii celui de al treilea mileniu, sînt creatorii marilor valori de mîine, sînt continuatorii cuceririlor noastre. Ei vor trăi aveau în acest mileniu. Dar și noi, vechea

generație, îl putem întrezări de pe acum, cu ochii minții. Găci temelile lui sînt puse: ele există în planurile noastre de viitor, există în proiectele întocmite de noi. Cu cît ne ridicăm mai sus spre culmile comunismului, cu atît orizonturile noastre se lărgesc și putem vedea mai departe.

Iarna trecută am avut prilejul să vizitez Dubna, orașul atomului și al geniului omenească. Glădișile lui înalte, cu ziduri albe-gălbui, se-nalță în mijlocul unei păduri ușor rărită de mina omului și transformată în parc. Nici miros de benzină, nici farmă orășenească — fulgii albi, imaculați, se roteau domol deasupra caselor, iar pînii încărcate cu nămeși își dormeau somnul hîniștit ca acum o sută, sau două sute de ani... Și totuși aici am văzut viitorul.

El îmi apăru în forma unei clădiri cludate, cu pereți circulari, care semăna cu un circ urlaș. Adăpostea sincrofazonul — cea mai mare mașină atomică din lume. Pășind în clădirea ce o adăpostea, am tresărit: mi se părea că toate cîte le vedeam îmi sînt cunoscute încă din copilărie, că le-am mai văzut cîndva, ori poate le-am visat... Semăna și cu interiorul unui dirijabil, și cu un tun interplanetar, și cu o construcție a marșenilor, și cu un laborator selenar, — într-un cuvînt semăna cu tot ceea ce au visat oamenii, cu tot ceea ce au scris în romanele lor științifico-fantastice. Acum era realitatea însăși, erau visurile lor împlinite.

Și, fără să vreau, mi-am adus aminte de zorii acestui veac, mi-am adus aminte de începuturile lui, de acei care i-au pregătit venirea: savanții neștiuți, lucrînd pînă-n zori în mansasarda lor friguroasă, la lumina muclei de luminare, aplecați peste nesfîrșitele coloane de cifre... Iar acum? La crearea unui sincrofazon ca acesta a luat parte o armată întregă de savanți, de constructori, ingineri, mesteri de înaltă calificare, s-au întocmit zeci de mii de desene de execuție, s-au construit mașini unice, s-au realizat aliaje nemaîntîlnite pînă acum, au fost ridicate orașe ale viitorului — Koltușa, Dubna, orașele de pe lîngă centralele noastre atomo-electrice...

Poetul care acum douăzeci de ani spunea: „Cu mina mea eu știu atînge zorii, pot auzi ce n-ai s-auzi nicicînd”, vedea în bolta cerească un hotar al lumii în care trăim, un hotar peste care nu se poate trece. Dar acum, hotarul a fost de mult depășit: cu degetele fine ale radiolocatorului noi pipăim suprafața Lunii, putem trimite pe ea rachetele noastre cosmice, putem fotografia partea ei invizibilă, putem arunca în spațiu stațiile noastre interplanetare, putem depăși cu ușurință viteza sunetului...

Dezvoltarea uluitoare a științei ne dă un drept legitim: acela de a fi mîndri de noi, de realizările noastre. Dar pentru a cuceri acest drept n-au fost suficiente eforturile izolate ale unor oameni geniali și nici munca lor plină de abnegație. A fost nevoie de eforturile unui popor întreg. A fost necesară ridicarea unei industrii uriașe, inaripate de rîvna creației. A trebuit să triumfe mai întîl socialismul, această minunată orînduire care-l înalță pe om pe o nouă treaptă a dezvoltării sale istorice.

În ziua în care oamenii se vor apuca să înalțe pe alte planete monumente în cinstea marilor deschizători de drumuri, primul monument va fi, fără îndoială, ridicat lui K. E. Tîolkovski. Umbra lui magnifică se înalță prin spații, se proiectează pe suprafața Lunii, se întinde dincolo de ea, spre lumea miriadelor de stele. Nu e departe clipa cînd omul, călăuzit de umbra lui Tîolkovski, va pune piciorul pe tărîmuri noi, necunoscute, care l-au inflăcărat imaginația milenii de-a rîndul.

Mai întîl e visul, apoi proiectul și mai tîrziu împlinirea amindurora. Multă vreme a visat omenească să se înalțe în necuprînsurile spațiilor cerului. Cîte cărți n-au scris oamenii despre zborurile în Lună! De la Luclan din Samosate, care a trăit în secolul al doilea al erei noastre, pînă la Edgar Poe, Jules Verne, Herbert Wels, imaginația omului n-a cunoscut astîmpăr. Multe din aceste cărți ni se par acum ridicole, copilărești. Dar să ne gîndim cîte emoții au sădit ele, la vremea lor, în inimile contemporanilor, cîte generații au inflăcărat, pe cît l-au făcut să-și pună mîntea la contribuție, să viseze și apoi să cuteze! Ele au fost picăturile care au îngroșat tumultuoasa mare a științei, făcînd-o să-și rupă zăgăzurile.

Noi am transformat aceste visuri în proiecte tehnice, în silve de scheme și desene de execuție. Și am ajuns să vedem nu în romane, ci aveau, o stație laborator gonind în jurul Lunii și a Pămîntului, transmîtîndu-ne date științifice de importanță covîrșitoare.

Da, nu e departe vremea cînd astronautii noștri vor pași pe Lună. Ce vor găsi pe ea? Se vor adevăra oare prezicerile vreunui dintre scriitori, ale vreunui savant de-al nostru? Sau poate o lume cu totul nouă, nebănuită, le va apare în fața ochilor? Indiferent de cele ce vor constata acolo, un lucru este cert: una dintre stațiile cosmice va deveni însăși Luna. Pe ea vom construi observațiile, laboratoarele și orașele noastre selenare. Dar tot atît de cert este că omul nu se va oprî aici. Îl vor chema mereu alte și alte planete ale sistemului nostru solar și, fără îndoială, ale altor sisteme.

K. Andreev

O celebră mașină electronică de calculat — BESM-2. Viteza de lucru — 8 mii de operații matematice pe secundă.

O toamnă neobișnuită

de KONSTANTIN SIMONOV

Recunosc că însemnările de față sînt cam dezlinate; poate că mai tirziu cîm să le folosesc pentru un ciclu de reportaje mai ample despre oamenii pe care i-am întîlnit toamna asta cu prilejul călătoriei făcute prin Asia Centrală. Dar acum, în aceste zile de noiembrie din primul an al septenarului, simt nevoia să aștern pe hîrtie fie și chiar citeva impresii, pentru ca pe măsura puterilor mele să reinviu atmosfera acestei toamne neobișnuite, bogate în realizări și planuri de viitor.

Respirația viitorului

În fiecare toamnă, Uzbekistanul trăiește un eveniment principal, căruia îi sînt subordonate toate celelalte interese: culesul bumbacului. Ziarele publică zilnic buletine speciale cu date asupra situației din ultimele 24 de ore, indicînd neapărat și procentajul culesului de la începutul sezonului pînă în ziua respectivă. Și mai există în aceste buletine o rubrică care specifică cît bumbac a fost cules cu mașini. Toamna, „buletinele bumbacului” sînt articolele pe care oamenii le citesc, în primul rînd, în ziar; cu aceeași atenție le urmăresc la radio, le comentează cu însuflețire. Pronoscurile buletinului pe următoarele 24 de ore sînt făcute cu ochii la cer și în funcție de starea timpului: dacă e uscat, înseamnă că sporul va

tru o cauză importantă de stat, dar pentru asta trebuie să ai convingerea nestrămîtată că și aici, ca pretutindeni, viitorul este al mecanizării, că și aici, ca pretutindeni, tehnica va ieși biruitoare, va ușura munca fizică istovitoare. Iar, cînd drumul spre acest țel este clar, nu precupești nici un efort.

Într-o astfel de dispoziție se aflau și studenții filologi de la Institutul pedagogic din Kara-Kalpakia, pe care i-am întîlnit într-o seară în sovhozul „Moscova”. Tocmai se întorseseră de la cîmp și se pregăteau să se ducă la culcare în dormitorul amenajat în clădirea școlii. Aveau chipuri obosite, dar zimbătoare. Nu se poate spune că ora 11 noaptea, după o zi întreagă de muncă la strînsul bumbacului, era o vreme ideală pentru o discuție literară, dar altădată nu se putea.

De altfel, discuția n-a fost atît de literară, cît mai degrabă pe teme la ordinea zilei. Pasiunea cu care fetele și băieții munceau la strînsul bumbacului, buna dispoziție de care au dat dovadă la întîlnirea noastră erau, fără îndoială, și rodul aerului acestei toamne: rachetele sovietice care s-au avîntat în Cosmos una după alta, călătoria lui Nikita Sergheevici Hrușciov în America, călătoria care, deși s-a terminat de mult, continua să fie încă subiectul preferat de discuții în clipele libere.

Despre rachete nu știam mai mult decît

ceasta s-a deschis, în cadrul Institutului, o secție nouă care pregătește oameni cu dublă specialitate — pedagogi și agronomi. După terminarea Institutului ei vor pleca la sate, unde, paralel cu activitatea pedagogică vor conduce, ca agronomi, cîmpurile experimentale ale școlilor.

— Și ați avut mulți candidați pentru secția asta?

— În primul an — cite patru pe un loc. Probabil că vom fi nevoiți să transformăm secția în facultate.

Ascultîndu-l, mi-am spus: iată încă o problemă (deși, amintită în treacăt) importantă, necesară, de perspectivă, născută din spiritul viu, cutezător, cu adevărat partinic și popular al vremurilor noastre.

Puterea cuvîntului

Multe îmi vin în minte și de multe aș vrea să vorbesc cînd răsfoiesc carnetele cu însemnări pe care le-am adus cu mine din călătoriile făcute toamna asta.

Îmi amintesc, de pildă, de sala de ședințe a unui colhoz din vecinătatea străvechii Hiva. Pereții sălii sînt pictați de sus pînă jos de un meșter octogenar, un localnic. Bătrînul a ieșit de mult la pensie și a pictat sala gratuit, ca un dar făcut colhozului său, pentru ca atunci cînd nu va mai fi printre cei vii, consătenii să și amintească de el și de munca lui.

Amintindu-mi de asta, mă gîndesc nu numai la gestul nobil al bătrînului pictor, ci și la faptul că omul acesta născut în deceniul al șaptelea al secolului trecut, i-a mai apucat pe ultimii hani din Hiva, a trăit în feudalism, a întîmpinat revoluția, la bătrînețe a intrat în colhoz, iar la sfîrșitul vieții a pictat nu o casă oarecare, ci clădirea conducerii colhozului, vrînd ca aici să rămîna vie amintirea sa!

Și-mi aduc aminte de încă un bătrîn, vestitul pictor popular Abdullah Baltaev, ale cărui desene au slujit la împodobirea sălii hivine a teatrului „Navoi” din Tașkent. Și el a început să lucreze cînd hani din Hiva mai erau încă hani; acum e colaborator științific al muzeului, iar acest muzeu este deschis în clădirea ultimului palat al hanilor.

Îmi mai aduc aminte de un pictor, de data asta nu bătrîn, ci tînăr — Igor Vitalievici Savițki, de fel din Moscova. Cîțiva ani la rînd a cutreierat Kara-Kalpakia cu expediția profesorului Tolstov, și s-a stabilit la Nukus. Umblă din kișlak în kișlak adunînd neobosit uimitoarele broderii și covoare karakalpace. Pereții celor două cămăruțe spartane în care locuiește, sînt pline de sus pînă jos cu aceste minunate creații ale geniului popular. O mare parte este deja expusă în muzeu, dar mai sînt încă multe de adunat și Savițki se pregătește pentru o nouă „expediție” prin kișlakuri. El se zbate acum pentru ca în arta covoarelor, care cunoaște o mare înflorire în Asia Centrală, inclusiv Kara-Kalpakia, să fie folosite și minunatele ornamente naționale karakalpace. Vorbește despre asta cu un fel de obsesie, ca de problema cea mai importantă a vieții lui. Iar această dragoste pătimașă pentru arta unui popor-frate închide și ea o fărîmă din spiritul vremii noastre.

E drept că e vorba de sfera artei, dar sfera artei este acum legată mai mult ca orînd de întregul curs al vieții noastre.

Pe țărîmul mării Aral, pe care l-a cîntat cîndva surghiuinul Taras Șevcenko, în insula de pescari Muinak există azi un aerodrom de unde decolează și aterizează zilnic citeva avioane. Iar pe tovarășul Tean, secretarul comitetului raional de partid Muinak, de naționalitate coreeană, l-au chemat recent pe celălalt țărîm constructorii conducerii de gaze Buhara-Ural. L-au chemat și l-au întrebant: — Aveți nevoie de gaze la Muinak, și de cit anume? Iar la Tahia-Taș președintele sovietului raional mi-a vorbit și el de conducta de gaze, de dublarea fondului de locuințe, de cele 30.000—40.000 de clădiri noi, de reconstrucția fabricii de prelucrare a lemnului și a uzinei mecanice.

Și știți ce frază veți auzi aici mai des, stînd de vorbă cu oamenii? „Uite, aici o să avem”, sau pur și simplu „O să avem”, sau „În curînd vom avea...”

— Inundația ne dă multă bătaie de cap, nivelul apei crește mereu, dar în curînd vom construi un dig. Proiectul a și fost aprobat — mi-a spus la Muinak secretarul comitetului raional de partid.

— În noiembrie vom avea filiala noastră din Kara-Kalpakia a Academiei de Științe din Uzbekistan. Miine ne mutăm în noua clădire — mi-a spus la Nukus viitorul director al filialei, un savant tînăr, candidat în științe, om de vreo 29 de ani.

— La anul vom avea aici un debarcader nou și o bază de pescuit — mi s-a spus la Tahia-Taș. Apoi mi-au arătat clădirea impunătoare a centralei electrice:

— Și asta va fi gata în curînd.

— Aici, în dreapta, o să fie grădina botanică — mi s-a spus la Nukus.

— În decembrie vom monta primele case prefabricate produse la noi în Tașkent.

— Aici va fi o centrală electrică, aici un lac, aici o grădină, aici o șosea, aici un nou cvartal de locuințe, aici vom recolta cu mașinile, nu manual! — iată cuvintele pe care le spun oamenii în toamna asta. Le spun cu dragoste pentru treaba pe care o fac, pentru pămîntul lor. Le spun cu convingere pentru că știu că cuvintele nu se pierd în vînt, le spun cu mîndrie, fiindcă cred în forțele lor, în forțele poporului lor, în forțele partidului lor.

AM VAZU EXCLU

Savanți din 2 Anglia, Ungaria, recent la Roma cu medicină aeronautică la o „senzațională turie cosmice ale lui Sputnik II, car

Cel de al doilea Congres mondial de medicină aeronautică și cosmică s-a deschis la Roma, în dimineața zilei de 27 octombrie în chiar clipa cînd, pe străzi, vin zătorii de ziare „anuntau” zgomotos rezultatele fotografierii feței invizibile a Lunii. Fotografiiile veniseră de la Moscova în curînd noapții, și numai un singur — „Il Popolo”, cu orientare uemocrat creștină — scoțise cu extraordinarele documente nu meritau cîntea de a figura în paginile întîia. Celelalte cotidiene uitaseră, însă, de data aceasta de tradiționalele reguli de paginări și consacraseră toată pagina întîia evenimentului. Chioșcurile de ziar erau, pur și simplu, luate cu asalt trecătorii discutau, gesticulînd cu aprindere. O simplă coincidență, de sigur, dar suficientă pentru ca delegația sovietică, sosită la Roma pentru Congres, să fie în centru atenției generale. Cu totul alte priicini motivau însă atenția sporită cu care înconjurau delegația sovietică, ziaristii și delegații la Congres în primul rînd se răspîndise fulgerător un svon că ar fi adus cu dînsa niște documente excepționale, iar în al doilea, altitudine ziaristilor care, ca totdeauna în asemenea împrejurări, se lansează în cele mai extraordinare supoziții

Niște informații oarecum pripite

Un mare ziar din Roma, de pildă, a publicat această știre, preluată din izvor american: „Pînă la mijlocul lui decembrie, sovieticii vor lansa două jînțe omenestii pe o orbită terestră, timp de două săptămîni. La sfîrșitul călătoriei — adăuga ziarul — cei doi astronau vor reveni teferi pe Pămînt”. Da, „revelațiile” nu se opreau nici aici în ianuarie — dăm cuvîntul ziarului — „un al doilea vehicul cosmic, cu o greutate de trei tone, va avîna la bord doi astronauți și un aparat fotografic, va fi lansat în direcția Lunii. După ce va încotura de două ori satelitul naturii al planetei noastre, vehiculul cosmic va reveni pe Pămînt cu cei doi oameni aflați la bord teferi. În 1961 două perechi de astronauți, afla-

Bumbac de pe pămînturile desțelenite...

fi mare; dacă e ploios, înseamnă că bumbacul se va uda, cantitatea culeasă va fi mai mică, ba pe deasupra, va mai trebui și uscat.

— Cum e buletinul pe ziua de azi, bun? — întrebarea a intrat în viața de toate zilele, a devenit obișnuită. Dar, dacă te gîndești mai bine, îți dai seama că însăși întrebarea este, la urma urmei, o trăsătură nouă, deosebită, tipic sovietică, un semn al interesului general pentru o problemă foarte importantă.

Buletinele din toamna acestui an au fost foarte bune. Încă de la începutul lui noiembrie, fuseră culese 2.700.000 de tone de bumbac. Cifrele acestea sînt, prin ele însele, o mare victorie. Dar mai există și o altă victorie, înlăuntru celei dintii: spre deosebire de un număr de ani anteriori, și rubrica privind culesul mecanizat al bumbacului a arătat acum o situație bună.

Mecanizarea muncii de recoltare a bumbacului este una din cele mai complexe probleme ale agriculturii; ea cere o bună pregătire a pămîntului și a cadrelor, cere dirigenție și stăpînire de sine, multă răbdare și multe eforturi.

În aerul acestei toamne, oamenii au simțit suflarea unui viitor, chiar dacă nu foarte apropiat, dar real, cînd mai devreme sau mai tirziu mașinile vor înlocui și aici, unde sînt condiții foarte grele, munca manuală!

Am călătorit mult prin aceste locuri în perioada culesului și anii trecuți, și anul acesta. Aș fi putut da multe citate vechi și noi din discuțiile pe această temă; dar socot că cel mai important este faptul că toamna asta gheața scepticismului față de culesul mecanizat s-a spart. Aceiași oameni care în anii trecuți se apărau cu ambele mîini de mașini, nu le îngăduiau să pătrundă pe cîmp și le lăsa să ruginească și să se strice în cine știe ce coltoane, acum cer insistent să li se dea mașini!

Primele succese evidente ale recoltatului cu mijloace mecanizate îi bucură la fel de mult și pe orășeni: nu-ți pare rău să te întrerupi de la lucru, de la învățătură, pen-

studenții, dar despre America am fost silit să le povestesc amănunțit, deși am fost acolo în anul 1946. Iar cînd au aflat că s-a întîmplat să fiu la Paris chiar în zilele istorice vizite în America, m-au copleșit cu întrebările: cum a reacționat Franța, cum era privită călătoria lui Nikita Sergheevici, ce se scria, ce se spunea?

Le-am povestit că în zilele acelea, cel mai răspîndit săptămînal francez arhiburghez „Paris-Match”, a publicat de două ori zeci de pagini cu fotografii „Hrușciov în America”, iar alte ziare și reviste, indiferent de orientarea lor, au procedat la fel, pentru că majoritatea francezilor a arătat un interes atît de mare față de această călătorie, încît orice publicație care ar fi ignorat fotografiile și informațiile pe această temă, ar fi riscat să zacă nevîndută la chioșcuri.

Le-am povestit că la Paris oamenii făceau coadă în fața vitrinelor în care erau expuse ziarele de seară, că pe bulevarde, în cafenele, în vestibulele hotelurilor, pe aeroport — pretutindeni se putea vedea același tablou: desăcînd ziarul, oamenii căutau, în primul rînd, titlul „Hrușciov în America”.

Și fiindcă a venit vorba de aeroport. Pe studenți i-a bucurat grozav știrea că în două curse cu două avioane „TU-104” de ale noastre, se poate pleca de la Tașkent, dimineața la ora 7, ora locală și se poate ajunge la Paris la ora 12, după ora Parisului. Acest mic amănunt a contribuit și el la buna dispoziție a studenților karakalpaci care munceau la culesul bumbacului. Era o părțică din sentimentul lor de mîndrie pentru tot ce e al nostru: pentru avioanele noastre, pentru rachetele noastre, pentru politica noastră mărețată de pace. Sentimentul acesta nu s-a născut azi sau ieri, dar cred că nu exagerez cînd spun că toamna asta el a cuprîns cu o și mai mare forță, atît inimile bătrîne, cît și cele tînere.

La întoarcere l-am întrebant pe directorul Institutului ce facultate s-a situat pe primul loc în marea bătălie a culesului.

— Filologii presează serios, dar în frunte sînt deocămdată botaniștii. Ce vești, sînt mai aproape de pămînt — mi a spus directorul. Și, probabil, amintindu-și de planurile de viitor, a adăugat că începînd cu anul a-

A ROMA O MARE TATE MONDIALA:

Gata de zbor...

... printre care U. R. S. S., S. U. A., și Republica Arabă Unită, întruniți celui de al doilea Congres mondial de cosmică, au avut privilegiul de a asista la o competiție mondială: filmul unei din aventurile ultimei ei călătorii la bordul -o să intre în istorie.

... unei adevărate astronave plasa pe o orbită lunară în careia vor zbura timp de o săptămână, pentru a încerca să se reîntoarcă pe Pământ. Într-o sesiune sovietică, profesorii și Demidov au opus, ca rezultat al entuziasmului ziaristilor, că în viața reală oamenii de știință nu se lasă tirii pe arie. Cum era și firesc, ei au tratat absurditatea acestor

previziuni, poate nu total dezinteresate ale presei americane. „Nu putem stabili cu precizie — a declarat profesorul Kuznețov — data când omul își va lua pentru prima oară zborul în Cosmos. Nu putem trimite un om la moarte, numai și numai de dragul experiențelor. Atâta vreme cât problema reîntoarcerii pe Pământ nu va fi complet rezolvată, savanții sovietici se vor împotrivi trimiterii de piloți în Cosmos”.

Undeva sus, Laika și tovarăsa ei se zbenguiau...

... puțin științifică dintre fusesse înlăturată. Rămășițele: fotografiile suvizibile a Lunei, pe care ea le putea vedea în pararelor și filmul despre călătoria Laika în spațiul cosmic. Chiar numai acest lucru altfel suficient pentru ca sovieticii să le revină la „partea leului”.

... a proiectat filmul despre viața sală care găzduia în Congresului era literalmente de lume. Pe fețele americane putea citi deopotrivă curiozitate, entuziasm, umbră însă simțământul de melancolie care pare să le fi caracteristic din clipa când au admis că nu mai sînt această competiție.

... imagini înfățișează care a locuit Laika împreună cu tovarășele ei, înaintea ochilor: o mică vilă în stil clasic, așezată în mijlocul unui teren verde. Explica comentatorul, femeii cu halate albe, că în viața reală ea, conștientă de starea sănătății.

... înd s-au incredințat că un organism foarte sănătos se află într-o formă în care nu s-a început să se supună la teste pentru călătoria cea mai înfricoșătoare a omenirii. Au obșnuit-o să se simtă în condiții de zbor, apoi s-o cu starea de imobilitate zilnic timp de trei zile. Într-o cabină închisă ermetică prevăzută cu aer condiționat, aceea a fost supusă

unor accelerații improvizate într-o mașină centrifugă de proporții mari, care se rotea cu o viteză vertiginosă. La cele dintâi experiențe cu mașina centrifugă Laika a părut epuizată, era agitată, năucită. Apoi, încetul cu încetul, a început să se adapteze acestui ciudat mod de viață. Și într-o bună zi a sosit și clipa plecării. Laika și una dintre tovarășele ei au fost date în grija unei infirmiere, care le-a îmbrăcat cu costumele speciale și le-a atașat de aparatele care urmau să înregistreze reacțiile lor în cursul zborului. Apoi au fost așezate în containerul unei rachete în care, pe lângă mecanismele pentru regenerarea aerului, se mai afla un aparat de filmat. Recuperat după terminarea experienței acest aparat a furnizat imaginile ce alcătuiesc cea de a doua parte a filmului.

În sfârșit, racheta a fost lansată. În clipa decolării, cele două călătoreșe au părut cuprinse de o teribilă agitație. Vibrațiile navei erau foarte puternice și dacă cele două animale nu s-au izbit de pereții containerului, a fost numai pentru că erau legate foarte solid de podeaua cabinei. Au rezistat foarte bine la experiență, comportându-se ca „oricare dintre noi într-o călătorie cu autobuzul pe străzile unui oraș”. În ochii lor se putea citi cel mult oarecare neînște, în nici un caz, însă, o umbră de suferință. Comentatorul arăta că în cursul primelor 12 minute de călătorie, cele două animale, supuse la o accelerație de „6 G”¹⁾ au îngădui să se constate: o creștere a presiunii

LAIKA IN COSMOS

arteriale, pulsații mai rapide ale inimii, o respirație mai grea. În clipa aceea, însă, racheta a depășit distanța de două sute de kilometri și situația a revenit la normal. Aparatele de înregistrare informau că schimbările observate în starea celor două animale au dispărut, iar fotografiile adevărate că Laika și tovarăsa ei se simteau foarte bine: se zbenguiau, își lingeau una alteia urechile, păreau să fie foarte amuzate de fasciculele de lumină care, la fiecare rotație a rachetei în jurul axei sale, năvăleau prin hubloul containerului. Racheta își continua zborul și se apropia de zona „gravitații zero”²⁾; cei doi pasageri au rămas la locurile lor, imobilizați, dar alte obiecte au început să se agite în aer ca niște pești în apă: era o dovadă că ele își pierduseră greutatea. Animalele păreau să suporte perfect aceste

condiții, manifestând doar o oarecare neînște. În acel moment, însă, în timp ce Laika continua să se vîtoie ca și pînă atunci, tovarăsa ei părea să fi adormit. Atunci a intrat în acțiune un mecanism special care a adormit-o cu adevărat pentru a permite savanților să studieze și să confrunte reacțiile celor două organisme, unul în stare de veghe și celălalt, sub influența unui anesthetic. Experiența se apropia de sfârșit. La un moment dat, containerul s-a detașat de racheta și a început să se îndrepte vertiginos spre pămînt. Comentatorul anunța că accelerația a ajuns la „10 G”, ceea ce corespunde cu accelerația la care sînt supuși, în timpul virajelor, piloții avioanelor supersonice. Omul a demonstrat că poate suporta această accelerație un anumit timp. Rezistența sa poate fi însă și sporită?

Femeile sînt mai înzestrate pentru zborul cosmic decît bărbații?

Laika și tovarăsa ei nu manifestau tulburări prea mari: presiunea crescuse din nou, numărul pulsațiilor cardiace sporea, respirația devenea din nou greoaie, dar starea generală nu părea alarmantă. Drept care, atunci cînd containerul a revenit pe pămînt, cu cădere amortizată de o parașută ce s-a deschis automat la aproximativ două mii de metri înălțime, cele două animale au ieșit vesele și jucăușe de parcă s-ar fi întors de la plimbare, și au alergat în întâmpinarea prietenilor lor. Acestea erau ultimele imagini ale filmului.

Ne-am oprit mai mult asupra lui dat fiind că acest document a fost — la mare distanță — cel mai interesant material prezentat la Congres. Imagini cu animale în plin zbor cosmic, nu sînt, desigur, inedite: în ultimii ani americanii și sovieticii le-au realizat cu zecile. Dar niciun document nu fusese încă atît de complet și de desavîrșit ca acesta, obținut — cum au explicat prezentatorii — mulțumită unui sistem original de oglinzi și fotografierii extrem de rapide, care au permis să se ia imagini foarte clare.

Și totuși problema cea mai pasionantă, la care Congresul a fost chemat să răspundă, este omul.

Adunării i-au fost prezentate multe referate științifice, rod al observațiilor sistematice și riguroase făcute de specialiști din toate țările; credem că nu este util să le mai cităm aici, întrucît este vorba de rapoarte foarte grele, pline de formule, cifre și termeni ultraspecializați. Merită în schimb să fie subliniate rezultatele neașteptate ale acestor studii, care schimbă, cel puțin în parte, felul de a vedea al omului de pe stradă.

„Piloții cosmosului, a spus unul din raportori, un savant american, vor trebui să fie în stare de ceva mai mult decît de strălucite performanțe fizice; ei vor trebui să aibă forță spirituală și cultură tehnică spre a cunoaște în profunzime mecanismele atît de complicate”. Succesul experiențelor va depinde de aptitudinea lor de a-și păstra neștirbite capacitățile intelectuale și fizice în condițiile unor grele încercări. În zborurile obișnuite, accidente sînt mai totdeauna urmări ale greșelilor săvîrșite de piloți... De aici decurge necesitatea unei îndelungate selecționări, după criterii psihofizice, a echipajului care este supus unor probe de rezistență la foame, de creștere și descreștere bruscă a presiunii, care este sursa temperaturilor extreme și singurătății.

Cînd a trebuit să fie descris „pilotul-tip” pentru spațiul cosmic, savanții și psihologii aflați la Congres, — și aici e surpriza! — au căzut de acord că cei mai indicați sînt nu îndrăzneții prea siguri de ei, ci, dimpotrivă, oamenii rezervați care, posedînd în egală măsură calități fizice și intelectuale oferă mai multă garanție de a putea suporta lunga perioadă de izolare. După părerea specialiștilor, piloții vor trebui recrutați din rândul oamenilor retrași, mai curînd dintr-un timiz decât dintr-un curajoși.

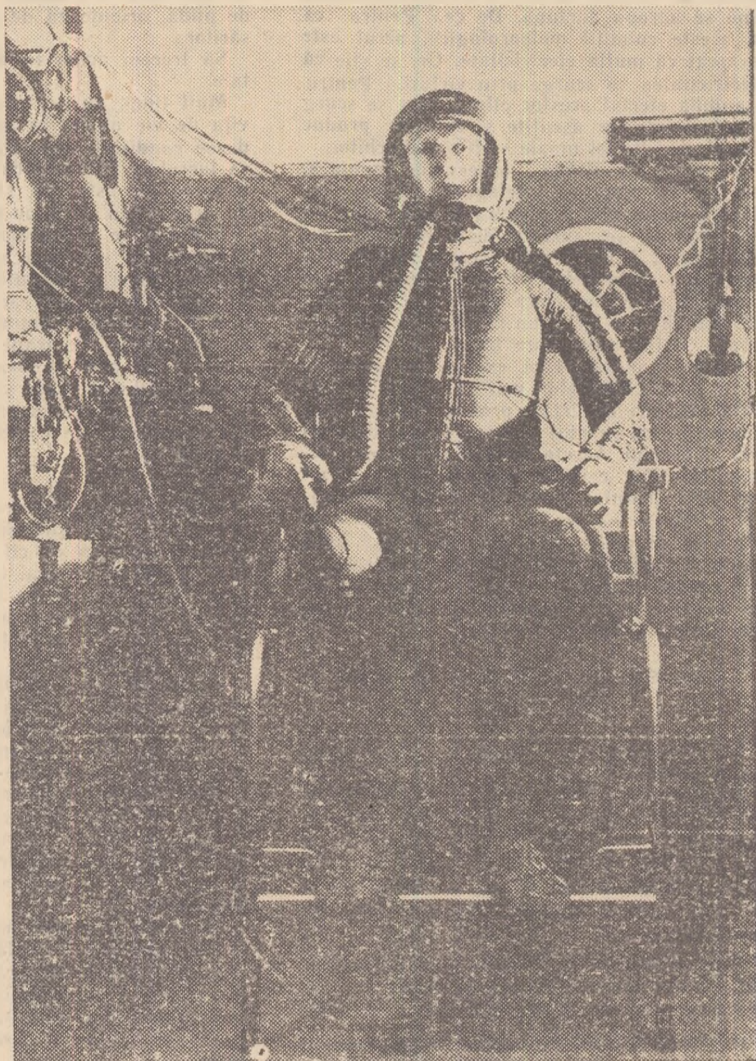
să din aluminiu, prevăzută cu un far. Materialele folosite sînt extrem de ușoare pentru ca greutatea și volumul costumului să fie reduse la minimum. Casca este alimentată cu oxigen prin două bombe speciale. Viziera, care în primul model era în coloră, are acum o nuanță brună-aurie.

Acest costum special este studiat în Statele Unite în cadrul programului numit „X-15” și, după cum am spus, se crede că va semăna foarte mult cu acela pe care îl vor îmbrăca primii navigatori în Cosmos.

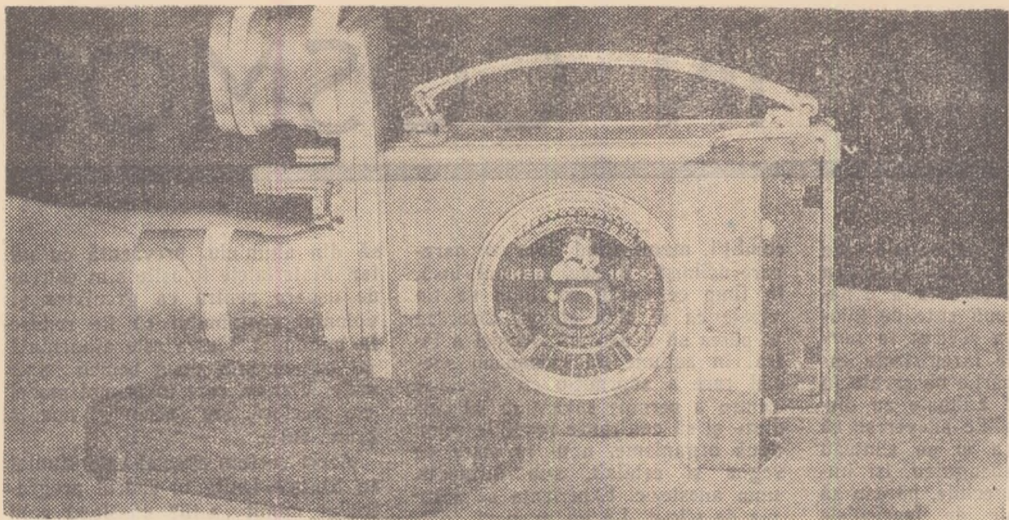
¹⁾ Fenomenul ponderabilității terestre, a cărui natură exactă nu este încă cunoscută, are însă efecte ce pot fi calculate. Astfel, el imprimă unui corp aflat în cădere liberă o accelerație a vitezei de cădere de 9,81 metri pe secundă. Această accelerație de 9,81 m/s a fost luată ca „unitate a ponderabilității” și numită „G”. Dacă unei rachete i se imprimă o accelerație ce depășește 9,81 m/s, să spunem de pildă, de șase ori mai mare, adică 58,86 m/s, această cifră poate fi exprimată sub formă de „6 G”

²⁾ „Gravitatea zero” sau lipsa de greutate, sau „imponderabilitatea” nu este un fenomen determinat de îndepărtarea, la o anumită distanță de Pământ. Fenomenul imponderabilității apare atunci cînd un aparat lansat în spațiu încetează de a mai fi dirijat de propriile sale motoare, iar mișcarea sa nu mai depinde decît de efectele atracției Pămîntului: la început se petrece o încetinire, apoi o accelerație în cădere liberă. Pentru a înțelege mai bine fenomenul, închipuiți-vă un om aflat într-un ascensor. Să presupunem că acest om, ca să se distreze, face o săritură de 30 de cm. înălțime... și tocmai în clipa aceea se rupe cablul ascensorului. Ascensorul se prăbușește cu o accelerație de 1 G pe care i-o imprimă ponderabilitatea terestră, iar omul, la rîndul lui, cade cu aceeași accelerație de 1 G, ceea ce face ca el să nu mai poată atinge podeaua ascensorului, căci nu mai are greutate!

Georges Cingoli

Antrenament pentru viitoarele zboruri în Cosmos.

Noul aparat de filmat sovietic „Kiev-16-C2”, are două obiective ușor demontabile, și poate filma între 16 și 64 imagini pe secundă. Avind o greutate de numai 1,7 kilograme, el se bucură de aprecierea unanimă a amatorilor.

O nouă știință: BIOMETEOROLOGIA

Fenomenele meteorologice și funcțiunile celulelor vii

Fenomenele meteorologice pot influența oare funcționarea celulei vii într-o măsură atât de mare încât, în anumite condiții, să dea naștere unor boli sau tulburări organice? La această întrebare oamenii de știință răspundea, până de curând, ridicând din umeri. Și totuși fenomenele meteorologice și mai ales radiațiile atmosferice influențează organismul omului, flora și fauna terestră. Studiul lor, facilitat de lucrările Anului Geofizic Internațional și de sputnicii sovietici, a făcut să se nască o nouă știință: biometeorologia.

Aceasta se naște sub ochii noștri, dar „preistoria” ei cuprinde o serie de date demne de a fi citate. Unele din ele erau trecute pe nedrept în categoria superstițiilor. Biometeorologia dovedește că o seamă din așa-zisele „semne prevestitoare” au apărut pe baza observațiilor făcute de oameni vreme îndelungată și au o corectă explicație științifică.

Cine n-a auzit de priceperea țaranilor de a prevedea timpul după semne? Se știe, de pildă, că atunci când rîndunelele zboară la mică altitudine ploaia este pe aproape. Biometeorologii interpretează astăzi fenomenul în modul următor. Rîndunelele se hrănesc cu insecte pe care le prind din zbor. Pe vreme uscată insectele zboară la înălțime mare. Înainte de ploaie, însă, când aerul are multă umiditate, aripile insectelor absorb vaporii de apă din atmosferă, devenind mai grele. Din pricina asta insectele sînt nevoite să zboare mai aproape de sol și odată cu ele și rîndunelele. Fiecare dintre noi știe că pisicile care se „spală” prevestesc vremea rea. Și această observație este exactă și are o explicație biometeorologică. Oamenii de știință au stabilit că pisica își spală urechile cînd se apropie furtuna. De ce? Pentru că în aceste condiții meteorologice, aerul este încărcat cu multă electricitate. Or, se știe că electricitatea se scurge prin virfurile. Pentru a anihila efectul acestor efluvii care se scurg prin urechile lor ascuțite și care le produc dureri, pisicile își moaie virfurile urechilor.

În sfîrșit, o ultimă observație populară, care ne va ajuta să înțelegem mai bine influența meteorologiei asupra fenomenelor vitale. Pescarii au constatat de multă vreme un fapt ciudat. Uneori, deși vremea este foarte frumoasă, năvoadele lor rămîn goale, din cauză că peștii fug spre adîncuri. „E semn de furtună!” — își spun pescarii — și îngrijorați, se îndreaptă spre țarm.

Savanții au reușit să explice comportarea curioasă a animalelor marine. Furtuna, aflată la mari depărtări produce vibrații puternice (infra-sunete) care se propagă cu viteza sunetului. Aceste vibrații întrec mult viteza valurilor care le generează și „aleargă” deci înaintea furtunii, vestind apropierea ei. Unele animale marine sînt aceste vibrații și se adăpostesc din timp. Pe baza studiilor vibrațiilor infrasonice, academicienii sovietici Suleikin a construit un număr de aparate foarte sensibile, în stare să indice iminența furtunii pe mare.

Soarele se „supăra” o dată la 11 ani

Ce efecte pot avea radiațiile atmosferice asupra oamenilor?

După cum se știe, pămîntul e încărcat cu electricitate pozitivă, iar atmosfera — cu electricitate negativă. Aceasta formează în aer un cîmp electric, care se caracterizează printr-o diferență de potențial. Măsurătorile au arătat că, în condiții obișnuite diferența de potențial este în medie de 150 v la suprafața pămîntului. Datorită precipitațiilor și altor fenomene diferența de potențial poate crește pînă la 10.000—500.000 v. Modifi-

cările de potențial influențează starea generală a oamenilor, mai ales a celor sensibili și nervoși. Ei sînt cuprinși de neliniște, au palpitații respiră greu.

Există de asemenea boli a căror evoluție, inexplicabilă pînă de curînd, poate fi înțeleasă tot cu ajutorul biometeorologiei.

S-a observat că congestiile cerebrale apar mai ales în lunile iunie, august și noiembrie. Cercetîndu-se buletinele meteorologice s-a constatat că în aceste perioade există variații atmosferice cu mari diferențe de potențial.

Este, de asemenea, interesantă explicația frecvenței infarctului miocardic în anumite perioade ciclice, din 11 în 11 ani. Cercetările geofizicienilor sovietici au arătat că ea corespunde cu epocile de activitate maximă a soarelui. Într-adevăr, la fiecare 11 ani, apar așa numitele „pete solare”, cînd soarele aruncă în spațiu cantități enorme de nuclee de heliu și hidrogen. Aceștia pot produce, printre altele, tulburări în echilibrul electric al mușchilor inimii și, ca o consecință, infarctul miocardic.

Boala a fost, de altfel, provocată experimental la animale prin deranjarea echilibrului electric al celulelor inimii

Migrația păsărilor și magnetismul

Biometeorologia explică în momentul de față o serie de fapte nelămurite multă vreme. Iată de pildă, binecunoscutul fenomen al migrației păsărilor! Orientarea lor de-a lungul călătoriilor ce le fac anual era un mister de nepătruns. Acum, cercetătorii admit prezența unor organe interne care interceptează undele electrice sau magnetice. S-a dovedit că starea barometrică, curenții de aer cald, o anumită umiditate a aerului, de pildă, orientează de asemenea zborul păsărilor.

Să trecem acum în domeniul vieții vegetale.

Mult timp, nu s-a știut de ce mana atacă vița de vie numai în anumiți ani. Urmărindu-se condițiile meteorologice s-a constatat că lucrul se întîmplă cu precizie numai dacă temperatura este sub 11 grade ori peste 30 de grade, sau dacă nu plouă.

Fenomenele meteorologice pot favoriza și alte boli ale plantelor sau pot crea condiții pentru apariția dăunătorilor. Gîndacul de Colorado, dușmanul cartofului, apare la suprafața pămîntului numai cînd temperatura aerului atinge 11 grade. Omida care atacă pădurile de brad se dezvoltă la temperaturi mai mari de 12 grade și moare sub —5 grade. Cunoscîndu-se acest lucru se pot organiza campanii de combatere a dăunătorilor respectivi

Studiile și descoperirile biometeorologiei vor veni în ajutorul viitoarelor zboruri cosmice. Se știe că cu cît omul se înalță mai sus, cu atît devin mai intense radiațiile cosmice. Aparatura de pe bordul rachetelor sovietice permite măsurarea intensității razelor cosmice și a radiației ionizante dincolo de granițele atmosferei.

Experiențele pe animale vor permite rezolvarea marelui număr de probleme fiziologice ce trebuie soluționate spre a se stabili comportarea organismului omenesc în cursul zborului pe nave interplanetare.

Dintre aceste probleme, cele legate de radiații sînt foarte importante. Cite feluri de radiații va întâlni cosmonava în spațiul cosmic? Care este efectul lor nociv asupra vieții? Care sînt mijloacele de protecție împotriva lor?

La aceste întrebări, biometeorologii încearcă să răspundă în colaborare cu astronauții, prin intermediul căreia oamenii de știință sovietici au cucerit și vor mai cuceri date prețioase despre structura sferei terestre și a straturilor superioare ale atmosferei.

Din lumea științei și tehnicii

Rezidurile radioactive nu pot fi aruncate în oceane

La începutul erei atomice, știam mai puțin despre flora, fauna și clima marilor adîncimi ale mărilor și oceanelor, decît despre relieful, vegetația și clima din Lună... Poate de aceea, forurile de specialitate din S.U.A. au hotărît să arunce în imensele abisuri de pe fundurile oceanelor rezidurile radioactive provenite din experiențele laboratoarelor de cercetări atomice. Rezidurile radioactive au o valoare nocivă extrem de ridicată și se credea că, depozitate pe fundul oceanelor, ele nu vor putea contamina fauna și flora Pămîntului, întrucît acolo nu există viață.

Avînd în vedere însemnătatea problemei, oceanologii sovietici s-au arătat rezervați în ce privește presupunerile în legătură cu structura biologică a depresiunilor submarine. Cercetările efectuate au transformat rezervele lor în adevărate științifice

În cursul Anului Geofizic Internațional, o întregă flotă de nave științifice a cercetat adîncurile oceanelor. Exploratorii sovietici au descoperit ființe vii la mij de metri adîncime. Înarmați cu mijloace de investigație perfecționate, ei au stabilit cu precizie că între abisurile submarine și suprafața oceanelor nu există o întrerupere a circulației apei. Curenții verticali care se nasc datorită diferenței de temperatură, constituie un fel de magistrale pe care circulă, în dublu sens, apele de la suprafața și din adîncul oceanelor.

La rîndul lor, oceanologii americani au descoperit două adevărate „fluvii submarine”. Unul curge în Oceanul Atlantic, la o adîncime medie de 2.600 de metri, sub curențul Gulf-Stream și în sens contrar acestuia. Al doilea, în Oceanul Pacific, curge între litoralul asiatic și Panama, cu un debit de 1000 de ori mai mare decît al fluviului Mississippi.

Nava sovietică „Viteză” și-a efectuat cercetările la adîncimi de 7.000-8.000 de metri. Ea a scos la suprafață moluște și bureți, chiar de pe fundul depresiunii Tongo, din Oceanul Pacific, depresiune menită să servească laboratoarelor de cercetări atomice din S.U.A. drept depozit pentru rămășițele radioactive

Importanța acestor descoperiri științifice nu poate fi subestimată. Rezidurile radioactive de pe fundul oceanelor pot intra în circuitul vieții, fie datorită curenților, fie datorită vegetației submarine. De aceea, oceanologii sovietici s-au simțit datori să lanseze un serios avertisment în legătură cu primejdia care amenință omenirea dacă apele mărilor și oceanelor vor continua să fie infectate cu reziduri radioactive.

Palatul din deșert

Expedițiile etnografice din Horezm au făcut o importantă descoperire arheologică, în partea de nord a pustului Kizil-Kum. Dacă fotografiile luate de membrii expediției n-ar fi fost o dovadă materială incontestabilă a cercetărilor lor, chiar ei s-ar fi întrebat dacă n-a fost vorba de un miraj, fenomen caracteristic zonelor pe care le explorau.

Pînă la această expediție, pe harta topografică a regiunii, locul descoperirii era marcat cu o simplă însemnare: „Mormînt străvechi”. În realitate, aici se înalță zidurile unui palat, cu o valoare arhitectonică excepțională.

Intrarea în palatul antic trece pe sub cîteva rînduri de arcade.

Încăperile sînt ornamentate cu lucrări de artă foarte valoroase. Ele comunică cu sala circulară a palatului, deasupra căreia se înalță o cupolă uriașă, cu o construcție foarte interesantă. Ea amintește de cupolele marilor planșarii, dar fiind că nu e susținută, de coloane. În jurul sălii circulare se află amplasate, radial, 7 încăperi cu tavanul boltit. Palatul este construit în întregime, din cărămidă nearsă, inclusiv sala circulară cu cupola suspendată. Un asemenea edificiu, realizat din cărămidă nearsă, este un adevărat tur de forță în materie de arhitectură și de tehnica construcției.

Palatul, cu arhitectura lui originală, este o piesă unică pentru țările din orient. Se crede că ar fi fost construit acum 2.100-2.300 de ani. Cercetările continuă. În momentul de față se fac săpături pe o rază de 1 km pentru descoperirea zidului de întărire și a așezărilor omenesti care trebuie să fi înconjurat palatul.

Scoarța terestră fără enigme

Problema prospecțiilor geologice pentru descoperirea de noi surse energetice și minerale necesare industriei se află pe ordinea de zi a oamenilor de știință sovietici. Dar cu toate că exploatarea se face numai în straturile superioare ale pămîntului, studiul scoarței la mari adîncimi are o deosebită importanță întrucît dacă s-ar cunoaște structura geologică a scoarței pămîntului la zeci și zeci de kilometri adîncime, s-ar putea determina legitatea răspîndirii rocilor de la suprafață, supuse exploatării.

Pentru asta e nevoie însă, de metode noi de sondaj. Pînă acum, cea mai cunoscută metodă de sondaj era metoda folosirii efectelor seismice — înregistrarea și studiul cutremurilor naturale, precum și a celor artificiale provocate prin explozii la mari adîncimi. Dar metoda are inconvenientele ei. Astfel, parametrii obținuți nu dau o caracterizare completă a mediului înconjurător, iar, în unele cazuri, interpretarea datelor obținute este lipsită de omogenitate.

La o conferință organizată nu de mult de Institutul de fizică a Pămîntului de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S., participanții, în cea mai mare parte colaboratori ai diverselor instituții științifice sovietice, precum și reprezentanți ai unor țări de democrație populară, au propus cîteva variante de sondaj prin folosirea cîmpurilor electromagnetice naturale și a celor provocate artificial. Metoda în sine este cît se poate de interesantă. Ea permite folosirea unui diapazon larg de frecvențe în scopul efectuării sondajului și determinării secțiunii geoelectrice a scoarței pămîntului, de la straturile superioare pînă la cele aflate la mari adîncimi, precum și măsurarea pe faze și în amplitudine a diferiților componenți electromagnetici ai cîmpului respectiv

În rezumat, propunerile s-au axat pe trei variante de folosire pentru sondaj a cîmpurilor electromagnetice alternative: metoda sondării electromagnetice cu folosirea cîmpului natural al Pămîntului, metoda sondării cu folosirea curenților alternativi și metoda determinării cîmpului electromagnetic cu regim tranzitoriu.

Toate variantele de mai sus prezintă un interes deosebit pentru oamenii de știință. Ele sînt studiate îndeaproape, spre a se găsi cea mai eficientă metodă de a pătrunde tot mai mult în tainele adîncurilor. Nu va trece mult timp și scoarța terestră, ca și spațiul cosmic, nu vor mai prezenta enigme pentru oameni.

Cinci minute cu Marina Strijenova

Strungar într-o uzina. Electrician la M.H.A.T. Actriță de teatru și film

Recent, la Moscova a avut loc o săptămână a filmului englez. Actorii sovietici au primit cu acest prilej vizita unui grup de colegi englezi. La serata organizată în sălile Casei cinematografiei, cuvântul de bun venit a fost rostit de cunoscuta actriță Marina Strijenova. Înaltă, bine făcută, cu ochi cenușii, adânci și gânditori, ea atrăgea atenția tuturor.

După terminarea părții festive m-am adresat Marinei Strijenova cu rugămintea să-mi vorbească despre ea. Ceea ce actrița a făcut cu plăcere.

M-am născut și am crescut la Moscova. De mică jocul meu preferat era teatrul. Cu timpul, distracțiile copilăriei s-au transformat într-o pasiune statornică, mare, care m-a determinat să mă înscriu într-un cerc dramatic, să urmez cursurile cu regulamente și fiecare rol, oricât de mic, îmi dădea satisfacții profunde.

Pe fața Marinei Strijenova trece un zimbet. Se vede, probabil, mică artistă, emoționată și fericită, și întâlnirea asta peste ani îi face plăcere.

— Apoi? — Apoi? — repetă actrița întrebuințarea mea și ochii ei devin serioși, gânditori. — Apoi a urmat războiul. Am abandonat ideea teatrului. Moscova avea nevoie de muncitori. M-am angajat într-o uzină unde m-am calificat ca strungar. Am lucrat acolo până s-a terminat războiul. Dar

îndată ce gura tunului a amuțit, vechea pasiune pentru teatru s-a trezit în mine cu o forță nouă. Nu m-am înscris însă la institut, așa cum am fost sfătuită, ci m-am hotărât să mai aștept, să-mi însușesc pe alte căi experiența frunțașilor scenei noastre. Am plecat de la uzină și m-am angajat ca electrician la Teatrul de Artă din Moscova. Aveam acum posibilitatea să urmăresc seară de seară jocul unor mari artiști ca Moskvin, Tarhanov, Kacealov, Dobronravov, Knipper-Cehova, Tarasova. Pentru mine aceste seri au fost o universitate originală, primul contact direct cu scena. În sfârșit am luat hotărârea să dau examenul de admitere la studioul teatral de pe lângă teatrul Revoluției. După absolvirea cursurilor am fost primită în trupa „Mossovietului”.

— Și ce ați jucat pe scena lui? — Am debutat cu rolul de comedie al Polinei din piesa „O mîndrețe de bărbat” de Ostrovski. Apoi am jucat în multe piese ale unor dramaturgi sovietici.

— Care a fost primul pas în cinematografie? —

— Un rol secundar în filmul „Vară îmbelșugată”. A urmat apoi alt rol secundar, în „Taras Șevcenko” și, în sfârșit, Gemma din „Tăunul”. A fost primul meu rol mare, care mi-a plăcut foarte mult și la care am lucrat cu pasiune. Dacă nu mă înșel, în România a rulat și filmul „Înălțimi”, în care am intruchipat un personaj contemporan, tinăra Mașa. În „Viața e în mișcare”, joc rolul soției... soțului meu, Oleg Strijenov. Recent, cunoscutul regizor Mark Donskoi a terminat filmul „Foma Gordeev”, după celebra carte a lui Gorki. În această nouă producție mi-a fost încredințat rolul Sașei, o fată simplă, cu caracter nobil, dar cu sufletul frînt de condițiile inumane de viață în societatea capitalistă. Păstrez amintiri foarte plăcute din perioada cînd am lucrat la filmul „Întîlnire pe drum”, turnat de studioul din Chișinău. N-am să uit niciodată întîlnirile noastre cu pionierii moldoveni care au manifestat atîta încredere în „adevărul” cinematografului, încît ne-am dat toată silința să nu i dezamăgim.

— Ce nou rol v-ar plăcea să jucați? —

— Mă atrage foarte mult chipul femeii sovietice, harnică, modestă, inimoasă. Visez de asemenea la rolul Annei Karenina.

— Cu ce vă ocupați în timpul liber? —

— Fetița mea, Natașa, care a împlinit trei ani, îmi dă multă bătaie de cap. E din ce în ce mai pretentioasă.

— Și, ca fiecare mamă, Marina Strijenova vorbește cu incintă despre fetița ei, despre familia lor unită, despre spectacolele în care rolul principal îl deține invariabil micuța Natașa, iar ea și Oleg se mulțumesc cu cele secundare, ba uneori nu sînt acceptați decît ca suflouri.

— Ați fost vreodată în România? —

— Da, am vizitat frumoasa dv. țară cu prilejul primului turneu al „Mossovietului”, în 1953. Îmi aduc aminte cu emoție de primirea caldă, prietenească pe care ne-a făcut-o poporul român. Sînt bucuroasă că am putut juca în fața unor spectatori atît de exigenți și entuziaști.

— N-ați vrea să spuneți cîteva cuvinte prietenilor dv. din România? —

— Le doresc sănătate și fericire, iar cineaștii romîni le urrez succes.

Alla Ciubotaru

„MOSFILM” — 1960

Cifre și... filme

În studiourile „Mosfilm” se realizează anual un sfert din totalul producției de filme a Uniunii Sovietice. În cursul anului 1960, numărul filmelor care vor fi turnate în aceste studiouri se va ridica la cifra de zecezeci.

După relatări recente ale lui V. Surin, directorul general al „Mosfilmului”, marea majoritate a noilor producții va aborda subiecte inspirate din viața contemporană. (Din cele treizeci de filme ale anului viitor, douăzeci și două au teme contemporane). Iată cîteva din aceste filme:

În primul rînd se cuvin amintite transunerile cinematografice după o seamă de valoroase opere literare ca: „Bătălie în marș” de G. Nikolaeva, „A treia, Patetica”, de N. Pogodin, „Făcătoarea de minuni” de V. Tendriukov, „Innokenti Toropov iubește pentru prima oară” de P. Nilin, „Serioja” de G. Nikolaeva. Scriitorii A. Salinski, S. Antonov, B. Metalnikov, L. Maliughin se numără și ei printre autorii ale căror scenarii vor fi ecranizate în anul 1960.

În paștile studiourilor au început pregătirile pentru viitoare filme. Regizorul Mihail Romm și dramaturgul D. Hrabrovișki sînt pe punctul de a termina un scenariu închinat ceretătorilor sovietici din dome-

niul energiei nucleare. Serghei Iulkevici și A. Kapler lucrează la un alt scenariu al cărui eroi sînt membrii unei brigăzi de muncă comunistă. Articolul apărut nu de mult în ziarul „Pravda”, despre actul de curaj al mecanicului de locomotivă Viktor Mișakov, care a salvat un tren de pasageri, stă la baza scenariului intitulat deocamdată provizoriu: „Eroismul unui mecanic”. Un alt film al anului 1960 va fi dedicat tinerilor inovatori sovietici. Iubitorilor de comedie, „Mosfilmul” le va oferi „Dezghețul”, „Prima întîlnire” și „De cealaltă parte a curcubeului”.

Cu foarte mult interes este așteptată de cineaștii transpunerea cinematografică a „Annei Karenina”, în regia lui Mihail Kalatozov. O serie de filme ale anului 1960 vor prezenta întîmplări din perioada celui de al doilea război mondial. Dintre acestea, trebuie menționate „Poveste din anii zbuciumați”, o ecranizare după scenariul lui Alexandr Dovjenko și „Ultima salvă”. Una dintre importanțele caracteristice ale activității de pregătire a ecranizărilor din cursul anului viitor o constituie strînsa colaborare dintre regizori și scenariști, evidentă încă din prima fază a redactării scenariilor, ceea ce constituie, în arta cinematografică, o premiză sigură a reușitei.

Cineaștii sovietici în S.U.A.

Actorii Nikolai Cerkasov, Serghei Bondarciuk, Elina Bistrițkaia și Vasili Merkuriev au făcut recent o călătorie de 9 zile în Statele Unite ale Americii, cu prilejul primului schimb de filme dintre U.R.S.S. și S.U.A. Ei au asistat la premiera filmului „Zboară cocorii”, prezentat la două dintre cele mai mari cinematografe din Washington — „Metropolitan” și „Dupont”, au vizitat Hollywoodul, au avut întîlniri cu regizori, scenariști, actori și producători de filme americani, au vizitat teatre, mu-

zee. La întoarcere, Nikolai Cerkasov, conducătorul delegației cineaștilor sovietici, a fost solicitat de revista „Sovetskaiia kultura” să-și împărtășească impresiile de călătorie. „După premiera filmului „Zboară cocorii”, a scris N. Cerkasov, delegația noastră urma să plece cu avionul la Los Angeles. Cu cîteva minute înaintea decolării mi s-a înmînat o scrisoare. Era semnată de Erik Johnson, președintele Asociației naționale de cinematografe din S.U.A. Mă ruga să transmit salutări membrilor delegației și încheia cu aceste cuvinte: „Dumneavoastră și delegația dumneavoastră ați reprezentat demn Uniunea Sovietică în capitala Statelor Unite”. Mai pe scurt, cele de mai sus vro'au să spună: „Delegația de cineaștii sovietici se bucură de mult succes”.

Într-adevăr, vizita cineaștilor sovietici a fost urmărită cu interes în Statele Unite și nu numai de către cineaștii. La Hollywood, într-un cerc de regizori de frunte ai cinematografelei americane a fost improvizată o discuție despre preocupările cinematografelei contemporane, cu prilejul căreia actorii sovietici au vorbit despre tradiția creației lui Eisenstein, Pudovkin și Dovjenko și despre rolul acestei tradiții în dezvoltarea cinematografelei sovietice de astăzi.

Cum era de așteptat, cineaștii sovietici au fost asaltați de ziaristii americani. N. Cerkasov a trebuit să dea două mari interviuri pentru ziarele new yorkeze, în preajma premierei filmului „Ivan cel Groaznic”. Asupra cineaștilor sovietici a produs o impresie foarte plăcută întîlnirea cu spectatorii americani, la Muzeul industriei cinematografice contemporane din New York.

Anușka, femeia simplă, curajoasă, care înfruntă grelele lovituri pricinuite de război și se străduiește să fie de folos oamenilor, a oferit actriței Irina Skobtseva prilejul de a realiza o creație foarte deosebită de cele anterioare.

În ecran: Irina Skobtseva în rolul titular din noul film „Anușka”.

A venit iarna

De data asta, se pare că s-a îngroșat gluma. De oreo zece zile, termometrul refuză să urce deasupra lui zero. Iarna s-a instalat ca la ea acasă, pudrind cu zăpadă cimpurile și casele, acoperind cu o carapace de gheață lacurile și riurile, arind să răsară din garderobe, ca la semnalul unui magician, sube're și căciu'ile.

Mașinile care curăță zăpada și-au făcut în citeva rinduri datoria, îndepărtina plapuma aibă așternută pe străzi, în tupo ce micie și nost mele automobile-măturătoare și-au făcut aburiița pe trotuare. Magazinele cu articole de sport deboraează de lume. Aleile parcurilor s-au transformat în patinoare. Pe scurt, Moscova și-a schimat înfățișarea.

Și totuși, iarna nu împiedică ca lucrările de amenajare a orașului să-și urmeze cursul. Mă refer la trecerile subterane care se construiesc pentru descongestionarea circulației. Zilele acestea, în coltul pe care-l face strada Gorki cu bulevardul Saadovaia, a fost deschisă pentru public o mică sa'lă luminoasă, împodobită cu plante verzi. Este o nouă intrare în stația de metro „Maikovski”, menită să ușureze traversarea străzii, bineînțeles pe dedesubt. Alături, chiar pe bulevard, în spatele statuii lui Maikovski care pare că vrea să se îndemne, lucreaza de zor macarale și excavatoare. În curind însuși bulevardul își va croi drum pe sub strada Gorki.

Ceva mai departe, în piața Crimeii, în preajma stației de metro „Parcul de cultură”, strada transversală va trece pe deasupra bulevardului. Picioarele podului au și fost instalate.

În același timp, în cealaltă margine a orașului, lângă uzinele de automobile Lihaciou, se construiește un nou pod deasupra rîului Moscova. Și așa mai departe, pretutindeni, în toate colțurile capitalei noastre. În ciuda iernii!

Colindind șantierele, atenția mi-a fost atrasă de niște camioane pentru mutări. Curios, m-am oprit pe trotuar, lângă sala Ceikovski, în fața hotelului Pekin. Am rămas acolo exact cincisprezece minute, cu ceasul în mînă. În acest răstimp au defilat prin fața mea, cincisprezece camioane încărcate vîrf, cu mobilă și obiecte de gospodărie. Camionul și minutul...

Căci la noi iarna sosește însoțită de un adevărat cortegiu de bucurii, de bucurii simple, omenești. Sint bucuriile celor care, cu miile, își părăsesc vechile locuințe, aglomerate și lipsite de confort pentru a se instala în case noi, cu încălzire centrală și în care apa caldă curge din robinete la orice oră din zi.

De la începutul anului și pînă în prezent au fost puse la dispoziție moscovitilor 60.000 de noi locuințe. Iar în momentul de față se află în construcție alte 3.240 de imobile. La adăpostul scurtelor vîntuțe, al căciu'ilor și șubelor, muncitorii își continuă lucrul. În ciuda iernii!

Dar iarna îi mai face și pe alții fericiți. În primul rînd pe copii. Nu mă refer aici la micii ursuleți, care, înfofoțiți, se dau stîngați de-a dura prin zăpadă, ci la scolari. Dis-de-dimineață, după ce și-au înfulecat în goană gustarea și după ce și-au făcut în grabă lecțiile, năvălesc în curtea casei în care locuiesc și o prelac pe rînd în teren de hochei, patinoar și pistă de schi. O adevărată pepinieră de viitori camioni!

O altă categorie de fericiți sint pescarii, bineînțeles pescarii adevărați, pasionați, pentru care nimic nu e mai presus decît pescuitorul sub gheață.

Duminica trecută m-am dus să mă plimb, împreună cu fiul meu la „Serebreanii bor” (Crîngul de argint), un parc uriaș, aflat undeva la marginea cartieru ui de nord-vest al orașului. Adăpostit într-un col al rîului Moscova, parcul e mult prețuit vara de amatorii de scaldat pentru plajile sale cu nisip fin. Dar, ca să fim drepti, numele nu și-l merita decît iarna, cînd e acoperit de zăpadă. Ei bine, care nu mi-a fost uimirea cînd, ajungînd la riu, am dat cu ochii de citeva zeci de pescari care, instalați pe lădițe, fiecare în fața unei copci în gheață, așteptau să le cadă peștele.

Unul din ei, cu care am intrat în vorbă, lucrează la metro. Mi-a mărturisit că, începînd de-a doua zi, întregul personal al acestui serviciu public, va trece la ziua de lucru de șapte ore. „Dar asta n-are nimic de-a face cu iarna” — veți spune. Bine înțeles! Și totuși, cred, faptul trebuia menționat.

Nikolai Novikov

Post scriptum

Întreprinderile sovnaarhozu'ui din Moscova fabrică 7.000 de articole printre care mașini, mașini-unelle, aparate. În cursul acestui an au fost realizate 380 de noi mașini și aparate.

Tehnica nu poate sta în loc. Ea progresaază fără întrerupere. Cum să perfecționezi însă mașinile și aparatele? La care să renunți și pe care să le păstrezi? Muncitorii, inginerii și tehnicienii moscoviti s-au gîndit la toate aceste lucruri. Rezultatul a fost că au hotărît să organizeze la Moscova o expoziție de mașini și aparate. Drept care au constituit comisia tehnică compuse din specialiști și inovatori.

Care sint rezultatele activității acestor comisii? Răspunsul la această întrebare a fost dat, la sesiunea Sovietului Suprem, de tovară:ul Petuhov președintele sovnaarhozu'ui din Moscova. Acesta a hotărît să înlocuiască 730 articole fabricate de industria grea și să modernizeze alte 1.200. Pentru aceasta, vor fi create 118 noi birouri de studii și organizații tehnologice, iar un număr de 279 vor fi extinse. Numărul tehnicienilor și constructorilor va fi, de asemenea, sport t cu 16.000, urmînd ca 83 de ateliere și laboratoare experimentale să ia ființă în uzine.

Așa încît în curind, întreprinderile sovietice vor primi noi mașini și aparate perfecționale purtînd marca „Fabricat la Moscova”.

Peisaj de iarnă într-un parc moscovit.

A. R. L. U. S.

Jurnalul de actualități sovietice

În cadrul activității pe care o depune în vederea popularizării realității sovietice, a stringerii continue a legăturilor de prietenie dintre popoarele romin și sovietic, comisia A.R.L.U.S. din Ministerul industriei bunurilor de consum se preocupă și de editarea lunară a unui „Jurnal de actualități sovietice”.

Jurnalul, al cărui prim număr a apărut în luna aprilie a.c. cuprinde patru pagini cu cele mai noi informații, din cele mai variate domenii ale vieții și activității sovietice ca: știință și tehnică, realizări culturale ș.a. De editarea cu regularitate a acestui buletin de actualități sovietice se îngrijește tov. Barbu Marin, membru al comisiei A.R.L.U.S., împreună cu un colectiv de membri ai A.R.L.U.S. din minister care-l sprijină în selecționarea, din revistele și publicațiile sovietice, a materialului necesar redactării jurnalului.

Iată, de pildă, citeva din cele mai semnificative titluri din cuprinsul ultimului număr al jurnalului, numărul apărut în noiembrie: „În plin avînt” (amănunte despre comunicatul oficial al Direcției Centrale Sovietice de Statistică privind depășirea planului producției globale pe primele 9 luni ale anului 1959); „Cînd creierii electronici „se sfătuiesc” cu dispozitivele automate” (despre realizarea unor laminoare dirijate electronic); „Ascensoarele înlocuiesc ecluzele”; „Ce este batisfera subterană?” (o nouă mașină destinată forării puțurilor de mînă); „Îngrășăminte din... sticlă”; „Primul radiotelescop deplasabil”; „Munții — relele pentru televiziune”; „Linotip electronic”; „Receptor telefonic — stațiune de radio” etc. etc.

„Jurnalul de actualități sovietice” editat de comisia A.R.L.U.S. din Ministerul industriei bu-

nurilor de consum este difuzat tuturor comisiilor A.R.L.U.S. din direcții, care, la rîndul lor, îl distribuie salariaților.

Nicolae Rodna
corespondent

Un program interesant

Ca și în săptămînile precedente, și în această săptămînă Casa prieteniei romino-sovietice din București s-a prezentat în fața publicului cu un bogat și interesant program menit să popularizeze viața, realizările oamenilor sovietici.

Printre alte manifestări au fost organizate simpozionul „Moscova în zilele marii sărbători”, la care au luat cuvîntul Ion Comănescu, președintele Colegiului Civil al Tribunalului Suprem al R.P.R., Angelo Mitulescu, vicepreședinte al Sfatului Popular Regional București și Neagu Mihalache, lector universitar, care au vizitat Moscova cu prilejul zilei de 7 Noiembrie, o conferință despre întrecerea pașnică pe plan economic dintre U.R.S.S. și S.U.A., prezentarea filmului artistic sovietic „O întimplare extraordinară” și un jurnal de actualități sovietice cu noutăți privind medicina, literatura și muzica sovietică.

Tot în această săptămînă, pentru micii spectatori, Casa prieteniei a organizat o dimineață de basme, iar pentru iubitorii de teatru și muzică prezentarea unor fragmente din piesele sovietice „De partea cealaltă” de A. Barianov și „În numele Revoluției” de M. Șatrov și un recital de operetă la care și-au dat concursul artiști de frunte ai operetei rominești între care Virginica Romanovschi, Sili Popescu, Lili Putescu, Lucia Roic, Petre Valentin, Mihail Petculescu, Nae Roman ș.a.

Poșta redacției

RADU COLESCU — Darabani: Liudmila Gurcenko a jucat în filmele „Noaptea de carnaval” și „Fata cu chitara”. Îi puteți scrie la Teatrul de estradă din Moscova. Personajul feminin din filmul românesc „La miezul nopții va cădea o stea” („Secretul cifrului”) este interpretat de Angela Chiuaru.

MARIN PRICEPUTU — Com. Viziru—Galați. Actorului dv. preferat îi puteți scrie foarte multe lucruri. Îi puteți ruga, de pildă, să vorbească despre rolul cel mai îndrăgît, despre proiectele de viitor, îi puteți cere o fotografie cu autograf etc. Desigur, trimiteți scrisoarea redacției noastre.

IONEL BRATU — Pucioasa. Regretăm, dar n-am putut folosi jocul pe care ni l-ați trimis.

GHEORGHE STOICAN — com. Humele — Costești. Ar fi de dorit să scrieți tinerilor sovietici în limba rusă. Dacă nu aveți posibilitatea să apelați la cineva care cunoaște limba rusă, trimiteți scrisoarea redacției noastre.

IONEL PROTOPOPESCU — com. Bolintinul din Vale. Din păcate, scrisoarea dv. ne-a sosit cu multă întîrziere. Vă rugăm să ne mai trimiteți și alte stiri despre activitatea A.R.L.U.S. din comuna dv.

CONTINENTUL

A treia hidrocentrală pe Angara

O nouă hidrocentrală pe fluviul Angara, a treia la număr, și anume hidrocentrala de la Ust-Ilim va fi construită la 250 km mai sus de Bratsk, în punctul unde rîul Ilim se varsă în Angara.

Calcululele au arătat că, construită pe patul stîncos al fluviului care în acest punct are o lățime de 800 m, hidrocentrala de la Ust-Ilim, va dezvolta o energie de 4.5 milioane kW. Ea va fi în același timp, și cea mai economică sursă de energie de pe fluviul Angara, întrucît costul unui kilowat nu va depăși suma de 0.4 kopeici.

Teatru studentesc

Pe lângă Institutul politehnic din capitala R.S.S. Beloruse a luat ființă un teatru studentesc, primul de acest fel din republică. Colectivul de artiști al teatrului, alcătuit numai din studenți, a și prezentat o primă piesă, piesa „Poveste despre tinerii căsătoriți” de Eugheni Schwartz, iar acum pregătește piesa lui Mihail Svetlov, „Basmul”.

În afara cursurilor obișnuite, studenții-artiști studiază și istoria artei și asistă la conferințe despre teatru și arta dramatică.

Pe culmile Pamirului

O expediție a Academiei de Științe a Uzbekistanului, care timp de doi ani a întreprins studii în Pamir, s-a înapoiat recent la Tașkent.

Cercetătorii au explorat sursele vestigiilor ghețari Fedcenko și Scerbakov care alimentează cu apă rîmurile Asiei Centrale. Cercetările efectuate se încadrează în programul Anului Geofizic Internațional.

Se mărește „Lumea copiilor”

Clădirea cunoscutului magazin sovietic pentru copii „Lumea copiilor” va fi extinsă prin construirea unei noi aripi, o clădire înaltă de șase etaje.

În noul local, care va avea o suprafață totală de 5.500 m² vor fi organizate multe raioane noi care vor absorbi o mare parte din cei peste 250.000 de cumpărători care vizitează zilnic magazinul.

Un nou centru de televiziune

La Krasnodar a început să funcționeze un nou post de televiziune, care înlocuiește postul experimental, ale cărui emisiuni nu puteau fi captate decît pe o rază redusă.

U. R. S. S.

Allo, mă vezi?

Cuvintele acestea, de fel ciudate, dacă n-ar fi rostite în fața unui receptor obișnuit de telefon, pot fi auzite destul de des într-unul din laboratoarele Muzeului politehnic din Moscova. În cabina telefonică, deosebită de semenele ei doar printr-un ecran de televizor de dimensiuni mici, se aprinde, în timp ce formati numărul un bec puternic, iar pe ecran apare imaginea... interlocutorului.

— Allo! Mă vezi?
— Da, și încă foarte bine — răsună în receptor răspunsul. Probabil că încă n-ai ghicit totul. Este vorba de un telefon de o factură neobișnuită, și anume de un telefon-televizor realizat pentru prima oară în practică de cercetătorii laboratorului susamintitului muzeu. Originala idee nu este nouă. Ea a fost sugerată încă acum 30 de ani de inginerul sovietic I. P. Zaharov, care a și pus-o în practică sub formă de instalație experimentală. O instalație interurbană n-a putut fi însă realizată din cauza lipsei unor linii duble de radioreleu.

Acum, însă, linia de radioreleu Moscova-Leningrad de pildă, înlesnește o asemenea legătură, așa încât colaboratorii Academiei de Științe a U.R.S.S. o înuiesc ca, după perfecționarea și ieftinirea telefonului-televizor să-l dea în folosință largă a publicului.

Intr-adevăr, o nouă și impresionantă realizare a științei sovietice, dacă ținem seama și de faptul că, în urma perfecționărilor, pe ecranul televizorului imaginea interlocutorului va apare nu numai în gri-alb, ci și în culori și relief.

Joc cu cheie fără... „cheie“

ORIZONTAL: 1)

Intră în casă cea dintâi și iese cea din urmă. — **Batrachiană cu... cheie.** 2) Chei... în București. 3) Se acordează cu... cheie. — **Are foarfece, dar nu e croitor (pl.)** — **Timp (reg.)** 4) Cheie muzicală — **Acostează la... cheie.** — **Invirtește... cheie.** 5) Avocat abreviat. — **Este ușor de purtat și... are două chei.** 6) Azi nu s-a terminat! — **Rar la început și la sfârșit!** — **In gară!** 7) Purtător de chei (ol.) — **Cuvintul „cheie“ cu care Ali Baba a deschis... muntele.** 8) Văzduh. — **Parcă i s-au înecat corăbiile** — **Încă unul care acostează la... chei.** 9) 51 pe vremea lui Virgiliu! — **Umblet cu... cheie.** — **Fata de la mare, cu... chei.** 10) Nesociabili... **închiși cu cheie.** — **Noroc, la început și la sfârșit!** 11) Arbore de munte. — **Cheie de acordat.** 12) Cheie. — **Cute!** 13) Localitate în Italia. — **Găsește ușor „cheile“ enigmelor.**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

— **In gară!** 7) Purtător de chei (ol.) — **Cuvintul „cheie“ cu care Ali Baba a deschis... muntele.** 8) Văzduh. — **Parcă i s-au înecat corăbiile** — **Încă unul care acostează la... chei.** 9) 51 pe vremea lui Virgiliu! — **Umblet cu... cheie.** — **Fata de la mare, cu... chei.** 10) Nesociabili... **închiși cu cheie.** — **Noroc, la început și la sfârșit!** 11) Arbore de munte. — **Cheie de acordat.** 12) Cheie. — **Cute!** 13) Localitate în Italia. — **Găsește ușor „cheile“ enigmelor.**

VERTICAL: 1) Incheietoare... vestimentară. — **Săpun... „Cheia“.** 2) Eu. — **Văi între stînci.** — **Fata... din Creta.** 3) Expunerea privirii. — **In ere!** — **Portchei.** 4) Ia. — **Care... lovește în chei.** — **Pene!** — **In za!** 5) Și, latinește. — **Buimăceli.** 6) Arab popular. — **Culoarea semaforului care... închide o trecere.** — **Inceputul enigmei!** 7) Bravo, spus de „Cetățeanul turmentat“. — **Intriga lui începe cu o... batistă.** 8) Stațiune climaterică în regiunea Pitești, aproape de chei. — **Neexpresiv (fig.)** 9) Riul din Olimp! — **Chei.** 10) Posedă... aur! — **Mers ostășesc.** — **Dres (arh.).** 11) Nu de voie, de nevoie. — **O lasă pescarii în apă, departe de... chei.** 12) Ghicitoare cu... „cheie“. — **Semne muzicale cu două... chei.** 13) Verbul situațiilor înrăutățite. — **„Cheia“ enigmei.**

Răspundem cititorilor

Electricizarea căilor ferate

„Sint înformată că în cursul septenalului feroviarilor sovietici vor pune un accent deosebit pe electricizarea căilor ferate, pe construirea de material rulant modern, necesar deservirii acestor căi. Intrucît prin natura preocupărilor mele mă interesează îndeaproape această problemă, mi-ați putea da unele date recente în legătură cu perspectivele care se deschid electricizării căilor ferate în Uniunea Sovietică?“ — **ne scrie tov. Visarion Scurtu, student la Institutul de Căi Ferate din București.**

Transporturile feroviare din Uniunea Sovietică se dezvoltă și se perfecționează necontenit. Intr-adevăr, așa cum arătați dv., planul septenal acordă o deosebită atenție acestei probleme. Căile ferate au început să fie reamenajate, în exploatare intră tot mai multe locomotive electrice și Diesel de cel mai nou tip, telemecanica și dispozitivele automate sint adaptate la necesități.

Septenalul prevede electricizarea a 20.000 de km de cale ferată, din care, încă de pe acum 9.500 km au și fost electricificați. Pînă în 1965 vor fi electricitate liniile Moscova-Extremul Orient, Moscova-Sverdlovsk, Moscova-Ufa, Moscova-Mineralnie Vodî (Caucazul de Nord) etc., etc.

Tot în cursul septenalului industria sovietică va livra căilor ferate vagoane de o construcție nouă, metalice, cu pereți înalți, putînd transporta pînă la 100 de tone, vagoane cisterne de 60 de tone, vagoane de marfă cu 8 roți și cu o capacitate de 120 metri cubi. De asemenea locomotive grele, foarte puternice, care vor necesita montarea a aproape 70.000 km de linie nouă, grea.

Totodată, specialiștii sovietici au în vedere mecanizarea și automatizarea totală a traficului.

Televiziunea în culori

V-aș rămîne îndatorat dacă, prin intermediul rubricii dv. mi-ați putea da unele relații despre ultimele realizări ale televiziunii sovietice în culori — **ne scrie tov. Radu Ionescu, radioamator din București.**

În clipa de față cercelările sovietice în domeniul televiziunii în culori au ajuns într-un stadiu foarte avansat. La aceste cercelări participă nu numai institute de specialitate ca cel din Leningrad, ci și multe laboratoare și birouri de studii din întreaga țară.

Între altele, au fost realizate un aparat perfecționat de emisie care va fi instalat în turnul central de televiziune din Moscova, precum și cîteva modele noi de receptoare destinate emisiunilor în culori, a căror fabricație pe scară industrială va începe în curînd. Fabricarea kinescoapelor în culori, așa numitele kinescoape cu trei fascicule luminoase, este de asemenea o realizare importantă a tehnicii sovietice din ultimul timp. Ca de altfel, și receptoarele de televiziune cu ecran mare, pentru vizionările în grup, la cluburi. Problema realizării acestor receptoare a fost soluționată prin adaptarea la aparat a trei kinescoape, fiecare din ele proiectînd trei imagini, în fiecare din cele trei culori fundamentale necesare redării imaginii colorate. Pe ecran, imaginile fuzionează optic, dînd astfel naștere culorilor naturale.

Acestea ar fi pe scurt, cîteva din ultimele noutăți în domeniul televiziunii sovietice în culori. Cercelările specialiștilor sovietici nu se opresc însă aici. În prezent ei sint preocupați de rezolvarea unei probleme de ordin general, și anume de ieftinirea costului transmisiilor în culori care se ridică încă la de patru ori costul unei televiziuni obișnuite, în negru și alb. Ținînd seama de succesele din ultimii ani, nu ne îndoim că tehnica sovietică va rezolva cu succes și această problemă. Deci, pregătiți-vă. În curînd, televiziunea în culori va fi la îndemîna tuturor, deci și a dumneavoastră

Premieră la cinematografele:

PATRIA, ELENA PAVEL, 8 MARTIE.

O producție a Studioului „A. Dovjenko“ din Kiev

S. O. S. în Cosmos

SCENARIUL: A. Sazonov, E. Pomeșchikov, M. Kariukov.
REGIA: A. Kozir, M. Kariukov
IMAGINEA: M. Kulciŭki. MUZICA: I. Meitis.

IN ACELASI PROGRAM DOCUMENTARUL IN CULORI: N. S. HRUȘCIOV IN AMERICA

Filatelia

Rachetele cosmice

Cu prilejul lansării rachetelor cosmice în Lună, poșta sovietică a emis două timbre poli-crome, ambele în valoare de 40 kopeici.

Primul, înfățișează schema zborului efectuat de racheta și poziția Lunii în momentul decolării și aselenizării rachetei. În partea de jos a timbrului se află indicată ziua și ora în care vehiculul cosmic a atins Luna: „14.IX.1959, zero h. 02 min. 24 sec.“.

Cel de al doilea timbru cuprinde un desen alegoric: globul terestru încoronat de lauri și o panglică roșie pe care e înscrisă data istorică: „14 septembrie 1959“ și o stea în cinci colțuri din centrul căreia pornește traiectoria rachetei.

Ambele timbre sint dantelate, imprimate în ofset și au dimensiunile de 37,5x25,5 mm.

Extraordinarul zbor al rachetei sovietice Lunik-II a inspirat și pe realizatorii de timbre din R. P. Ungară. În cinstea evenimentului, poșta maghiară

a emis un timbru care reproduce desenul unei vignete din seria consacrată Anului Geofizic Internațional: racheta în plin zbor, și Luna purtînd pe ea emblema Uniunii Sovietice. Valoarea timbrului este de 60 filleri.

Aniversări

Aniversarea a 225 de ani de la nașterea lui Mahtumkuli, fondatorul literaturii clasice turkmen, a prilejuit poștei sovietice emiterea unui frumos timbru în valoare de 40 de kopeici, de dimensiunile 20,5 mmx32 mm.

Un alt timbru, de asemenea de 40 kopeici, a fost pus în circulație pentru a marca aniversarea a 30 de ani de existență a R.S.S. Tadjice. Fondul vignetei, împodobit cu ornamente orientale, este străbătut în diagonală de panglica Ordinului Lenin, decernat acestei republici. În centru, stema R.S.S. Tadjice. Firmatul vignetei, tipărită în ofset policrom, este de 24,5 mmx37,5 mm.

100 de orașe cu 100.000 locuitori

(urmăre din pag. 3-a)

căpîte de paie, cu grădini de zarzavat, cu tot felul de acareturi. Toate cele de trebuință vor putea fi obținute de colhoznicii de la artel. În locul grădinilor de zarzavat au apărut straturi de flori și pomi fructiferi.

Apar orașele

Inginerii „Ukrghiproselstroi“ ului elaborează zeci de proiecte noi pe baza cărora s-a și trecut la ridicarea unui mare număr de centre de locuit. Acestea se vor întinde pe malurile viitoare mării Dneprodzerjinsk, în jurul Harkovului, Dnepropetrovskului, în jurul Lvovului, Odesei, Kievului...

Planurile și proiectele „Ukrghiproselstroi“ ului au mulți solicitanți.

Intr-o zi, în incinta Institutului s-a ivit Iakov Fedoseevici Bezruk, președintele colhozului din satul Koșmanovka, însoțit de Petr Petrovici Mișcenko, președintele sovietului sătesc. Cereau ajutorul inginerilor, căci voiau să-și reconstruiască satul.

— Avem un colhoz bogat, construim mult, dar oamenii construiesc așa cum au apucat din bătrîni, au spus cei doi colhoznici arhitectului Deliu, șeful sectorului de planificare. Am încercat să punem ordine în aceste construcții, dar n-am ajuns la nici un rezultat... Vrem să construim ca la oraș.

G. A. Deliu a făgăduit concursul colectivului său și s-a ținut de cuvînt. Visurile colhoznicilor și-au găsit intruchiparea mai întîi în planurile elaborate de ingineri, iar apoi... în practică.

În scurt timp, în Koșmanovka au apărut clădiri impunătoare cu două etaje pentru conducerea colhozului, pentru organizațiile obștești, magazine, casa de depuneri și economii... Au apărut frumoasele case individuale ale colhoznicilor, cu tot confortul orașenesc.

Cinci sute de mii de exemplare epuizate în cîteva zile

(urmăre din pag. 4-a)

pentru Karl Marx; a doua salvă — pentru Friedrich Engels; a treia salvă pentru Vladimir Ilici Lenin; a patra — pentru Majestatea sa, Clasa Muncitoare, Poporul Muncitor! Și așa, salvă după salvă, în cinstea patriei noastre, a popoarelor ei. Nu-i rău tovarășii! Știți, dacă n-ar exista marile succese realizate în țara noastră, de eroica ei clasă muncitoare, de fărînimea colhoznică și intelectualitate, de partidul nostru înarmat de învățătura marxist-leninistă, noi nu am fi auzit astfel de salve de salut. Dar acum cînd noi, oamenii sovietici am scos, cum se spune, măicuța Rusie din inapoiere ducînd-o la o astfel de înălțime, i-am proslăvit măreția prin acte de eroism și prin victorii, prietenii se bucură, iar dușmanii socialismului simt invidie și teamă“.

În zilele cînd am fost la Moscova, în centrul atenției opiniei publice sovietice se afla cuvîntarea lui N. S. Hrușciiov la recenta sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S. precum și Apelul adresat parlamentelor din lumea întreagă în problema dezarmării. Aceste documente sint o urmăre a propunerilor făcute de șeful guvernului sovietic în cadrul cuvîntărilor sale în S.U.A. și constituie un vast program de asigurare a păcii și coexistenței pașnice.

Zilele acestea cartea „Să trăim în pace și prietenie“ va apare și în vitrinele librăriilor din țara noastră. Ea va fi primită, fără îndoială, cu același viu interes cu care oamenii muncii din țara noastră au urmărit vizita istorică a lui N. S. Hrușciiov, șeful guvernului sovietic, care prin spiritul său neobosit, prin răbdarea și înțelepciunea sa politică a adus un aport uriaș la cauza consolidării păcii în lumea întreagă.

Da, trebuie să gândim într-un fel nou

În situația de astăzi, cind datorită eforturilor Uniunii Sovietice, țărilor de democrație populară din Europa și Asia și tuturor forțelor iubitoare de pace a început să adie un vînt cald de destindere a încordării internaționale, care topește ghețurile „războiului rece”, problema coexistenței pașnice și a întrecerii economice dintre cele două sisteme sociale este socotită o problemă de prim ordin nu numai de partizanii ideilor socialiste ci și de cei cărora nu le place orînduirea socialistă. Este semnificativ, în această ordine de idei, discursul ținut la 16 noiembrie a.c. de secretarul de stat al S.U.A., Christian Herter, în fața Consiliului național pentru comerțul mondial din New York, discurs publicat recent în „Pravda”.

Christian Herter nu ascunde faptul că apără interesele capitalismului și că este împotriva comunismului. Cu toate acestea, el recunoaște caracterul nociv al situației de astăzi cînd „cursa înarmărilor a devenit extrem de primejdioasă” și e de acord cu necesitatea de a întoarce cursul istoriei de la război spre o pace trăinică.

Conducătorul diplomației americane se pronunță pentru „găsirea unui limbaj comun” în relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A., între țările socialiste și cele capitaliste. „Consider — a declarat secretarul de stat al S.U.A. — că în anumite probleme fundamentale putem găsi un limbaj comun, întrucît avem interese comune”. Aceste interese comune includ, după părerea lui Herter, tendința de a preîntîmpina un război nuclear generalizat. Subliniind faptul că N. S. Hrușciov „privește viitorul ca o întrecere între sisteme sociale ce rivalizează nu apelînd la război ci cu alte mijloace”, Herter a declarat că americanii salută întrecerea și „sînt gata să i se alăture în căutarea de căi care să asigure caracterul pașnic al acestei întreceri”. Asigurarea caracterului pașnic „al mării competiții dintre sistemele politice” este, după părerea secretarului de stat, „principala problemă care se ridică astăzi în fața lumii”.

Afirmările de mai sus ale d-lui Herter vădesc tendința de

a aprecia lucid actuala situație internațională; aceste afirmații dovedesc bun simț. Christian Herter se apropie mult mai mult de înțelegerea ideii de coexistență pașnică decît predecesorii săi în funcția de secretar de stat al S.U.A. Cuvîntarea ținută în fața Consiliului național pentru comerțul mondial oglindește puternica influență exercitată de istorica vizită făcută în America de conducătorul guvernului sovietic. Apelul la coexistență paș-

Un articol din „Pravda”

nică și colaborare prietenească între toate statele — făcut de tovarășul N. S. Hrușciov — a cuprins mințile a milioane de oameni din toate țările lumii, inclusiv din S.U.A. În sinul opiniei publice americane a început o mare discuție în jurul ideilor de pace expuse de Uniunea Sovietică.

Nu merită oare remarcată într-adevăr observația secretarului de stat al S.U.A. că în clipa de față nu se mai poate gândi în „categoriile de negru și alb” despre comunism? Discursul lui Christian Herter dovedește că o seamă de oameni politici americani încep să renunțe la „categoriile negru și alb”, la dogmele învechite ale „războiului rece” și ale politicii „de pe poziții de forță”.

Totuși, chiar și acum, afirmă conducătorul departamentului de stat, „pare încă că e mai ușor să mergi pe vechea cale cunoscută, decît să încerci a deschide o altă nouă”.

Secretarul de stat al S.U.A. cere să se caute căi care să ducă la o întrecere pașnică, dar în anumite cazuri el se abate de la drumul drept, apucînd pe drumurile întortocheate ale „războiului rece”.

Christian Herter și-a consacrat o mare parte a cuvîntării sale aprecierii perspectivelor întrecerii dintre U.R.S.S. și S.U.A. E un lucru firesc, dat fiind că cel de al XXI-lea Congres al P.C.U.S. a arătat că în

jurul anului 1970 Uniunea Sovietică, întemeiată pe superioritatea regimului socialist, va pune capăt superiorității industriale a S.U.A. și că acum, către sfîrșitul anului 1959, întreaga lume își dă seama că sarcinile planului septenal nu numai că sînt îndeplinite cu succes dar și depășite.

„Oamenii lucizi care au vizitat Uniunea Sovietică” — a subliniat secretarul de stat — au remarcat tendința perseverentă de „a ajunge din urmă Statele Unite”. El a declarat că americanii se bucură de succesele dobîndite de oamenii sovietici în realizarea sarcinii de a întrece S.U.A. „în producția de carne, lapte și chiar oțel”. După care Herter a adăugat că, chipurile, Americii „n-are să i vină la îndemînă” dacă U.R.S.S. își va îndeplini sarcina economică fundamentală, deși oricine știe că îndeplinirea acestei sarcini va contribui la progresul omenirii fără a primejdui S.U.A.

„Și în încheiere, citeva rînduri despre comerț.

Se știe că în zilele noastre comerțul exterior trebuie să folosească toate avantajele diviziunii internaționale a muncii, avantajele specializării producției. Iată de ce, cei care doresc coexistența pașnică nu pot să nu fie și pentru o largă dezvoltare a legăturilor comerciale dintre țări. Iar dacă dl. Herter vrea să afle căi care, după părerea sa, „pot să contribuie la extinderea comerțului mondial și nu la limitarea lui”, ar trebui în primul rînd să atragă atenția asupra nevoii de a se lichida barierele artificiale care frînează dezvoltarea comerțului exterior dintre țările socialiste și țările capitaliste. A venit vremea — d-lui Herter — să faceți acest lucru!

Mulți oameni de afaceri din Occident înțeleg tot mai bine că coexistența pașnică este o necesitate obiectivă a clipei de față, că trebuie căutate și găsite căi spre o cit mai bună înțelegere între state, că trebuie stabilite relații prietenești și trebuie să se renunțe la „războiul rece” de care toată lumea s-a săturat. Această tendință a reprezentanților clarvăzători ai cercurilor de afaceri din Occident s-a reflectat fără îndoială și în cuvîntarea d-lui Herter...

A. Alekseev

Kliment Efremovici Vorosilov și Seku Ture

De la Moscova și spre Moscona...

Asistăm la un șir de manifestări și evenimente în viața internațională ce confirmă, tot mai puternic, valabilitatea și eficiența politicii externe a Uniunii Sovietice. Ideile fundamentale ale acestei politici cuceresc nu numai oamenii simpli, ci și multe cercuri politice și de afaceri din spații politico-economice situate dincolo de sfera lagărului socialist. De la Moscova și spre Moscova se stabilește în felul acesta un circuit de relații tot mai complexe între state și oamenii politici reprezentativi ai acestora, cu consecințe pozitive asupra situației internaționale și asupra dezvoltării țărilor respective.

Vizita în Mexic a lui A. I. Mikoian, prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. prilejuită de inaugurarea unei Expoziții a realizărilor sovietice în domeniul științei, tehnicii și culturii și călătoria la Moscova a lui Seku Ture, președintele Republicii Guineea, se înscriu pe linia manifestărilor semnalate mai sus.

În America Latină, ca și în Africa redevine tot mai conștientă națională proprie, coexistența pașnică și dezvoltarea economică sînt fațete ale aceleiași probleme. De aceea, interesele țărilor respective se întretaie cu liniile directoare ale politicii externe a Uniunii Sovietice. Amintind despre consecvența politică de pace a guvernului sovietic și despre țelurile întrecerii pașnice dintre țări, A. I. Mikoian și-a exprimat încrederea că va veni și pentru Mexic o vreme cînd își va putea fixa ca sarcină depășirea Statelor Unite în ce privește nivelul dezvoltării generale a economiei. Pentru țările Americii Latine, unde importul de capital străin și imixtiunea în treburile politicii externe sînt o practică îndelungată cu consecințe ruinătoare, cuvintele reprezentantului Uniunii Sovietice exprimă vechi și arzătoare năzuințe. Pe fundalul vieții economice și politice din țările slab dezvoltate ele reprezintă un mesaj plin de speranță, o perspectivă luminoasă pe care popoarele o vor transforma neîndoicnic în realitate.

A. V.

Ce scrie

L'EXPRESS

UNIUNEA SOVIETICĂ ÎN ANUL 43 AL EREI SOCIALISTE

Interesul pentru Uniunea Sovietică este atât de viu astăzi în toată lumea încît presa occidentală se vede nevoită să-și informeze cititorii cu tot mai multă insistență despre realitatea sovietică.

Iată un articol apărut într-unul din numerele recente ale săptămînalului francez „L'Express”, sub titlul: „Cotitura spre viitor” și publicat sub semnătura lui K. S. Karol. Spre deosebire de alți oameni politici, publiciști și ziariști occidentali care observă anumite aspecte dispartate ale vieții interne din Uniunea Sovietică, domnul Karol caută să stabilească o legătură firească între politica internă și cea externă a Uniunii Sovietice, ceea ce dă poziției sale o nuanță de seriozitate. Amintind cele mai recente inițiative sovietice pe tărîm internațional în favoarea destinderii, el merge pînă acolo încît recunoaște că puterile occidentale trebuie să țină seama de ele. „Discursul rostit recent de Hrușciov în fața Sovietului Suprem al U.R.S.S. — scrie Karol în articolul din „L'Express” — a consacrat triumful politicii externe duse de la venirea sa la putere. De multe ori întreruptă de aplauzele deputaților sovietici, intervenția sa a fost comentată favorabil de aproape totalitatea cancelarilor occidentali. Rușii au fost sensibili la optimismul conducătorului lor, iar occidentalii la tonul lui conciliant și realist”.

De o evidentă importanță este recunoașterea faptului că „occidentalii au văzut în acest discurs dovada că Hrușciov înțelege să rămînă credincios spiritului de la Camp David și caută în mod sincer să ajungă la un acord”. După ce arată că în timpul vizitei sale în S.U.A., N. S. Hrușciov a manifestat

un puternic interes pentru promovarea coexistenței pașnice, articolul menționat subliniază că șeful guvernului sovietic a căutat să explice că „timp de 42 de ani conducătorii occidentali au nutrit speranța de a d'struge U.R.S.S., ambiție pe care ei o mascau cu formule ca cea a „respingerii” și a „negocierii de pe poziții de forță”. Astăzi ei și-au dat în sfîrșit seama de imposibilitatea unui război împotriva U.R.S.S.”.

Autorul articolului cere occidentalilor „să înțeleagă că sovieticii au trăit timp de 42 de ani cu teama aproape obsedantă de un atac capitalist, teamă justificată în ochii lor de precedente ca intervenția puterilor occidentale în cursul războiului civil, refuzul puterilor occidentale de a recunoaște statul sovietic și, în sfîrșit, agresiunea hilitristă”.

Fără a înțelege pînă la capăt cauzele care fac ca statul sovietic să ducă de la început o politică de pace și să promoveze cu consecvență coexistența pașnică, Karol constată totuși că „Hrușciov l-a invitat pe ruși să-și intensifice eforturile pentru a ajunge din urmă și a întrece țările cele mai înaintate, inclusiv S.U.A.”. Constatînd că „competiția economică începe”, autorul articolului își avertizează cititorii că „la prima vedere programul sovietic pare de o ambiție nemăsurată”, dar că Uniunea Sovietică are posibilitatea să-l îndeplinească.

Karol este de părere că „înaintea enunțurilor și luncilor, lucrul ar fi putut fi socotit ca o simplă lăudăroșenie. Astăzi el trebuie luat, însă, în serios și trebuie să se recunoască că U.R.S.S. posedă în electronică, aeronautică și metalurgie uzine tot atît de moderne ca

cele ale occidentalilor”. Oricît ar dorî autorul articolului publicat în „L'Express” să susțină că aceste ramuri lucrează în special pentru apărare, el este totuși nevoit să consemneze că „existența unei puternice industrii electronice explică extraordinarul avînt al producției de aparate de televiziune”.

Din articolul domnului Karol trebuie reținut de asemenea recunoașterea faptului că politica guvernului sovietic este sprijinită de întregul popor. Autorul articolului scrie: „Foarte mîndri de recente succese științifice ale țării lor, cetățenii sovietici sprijină lozincă: „Să ajungem din urmă America”. În continuare, domnul Karol se ocupă de educația tinerii generații, de problemele învățămîntului. „Pasiunea pentru tehnică reiese din proiectele de viitor ale generațiilor în ascensiune”. „Într-o școală din Leningrad, pe care am vizitat-o, împreună cu delegația laburistă, în ziua începerii cursurilor, am chestionat personal opt băieți și patru fete între 11 și 16 ani. La întrebarea: Ce vrei să deveni după terminarea școlii? 11 mi-au răspuns: Ingineri, iar a 12-a după un timp de gîndire: Aș vrea să fiu muncitoare. Atunci profesorul a izbucnit în ris și mi-a spus: — Este una din cele mai bune eleve ale mele la matematică și are multe șanse să devină o savantă eminentă”.

În ultima parte a articolului său, Karol abordează două probleme importante: ridicarea nivelului de trai și a nivelului cultural. „Condițiile de trai se îmbunătățesc pe fiecare zi ce trece”, se arată în articol. Mai departe autorul scrie: „Pretutindeni se aud astăzi fraze de felul acesta: „Miine voi fi inginer și voi avea automobilul meu!” „Sper

să-mi iau un frigider la sărbătorirea aniversării revoluției!” „Anul viitor, cînd ziua de muncă va fi redusă, am să lucrez și seara ca să-mi construiesc o casă”.

În legătură cu creșterea nivelului cultural, în articol se arată că „pe planul consumului cultural, U.R.S.S. a lăsat mult în urmă țările occidentale cele mai înaintate. De toate cele patru ori cînd m-am dus la teatru cu delegația laburistă, am putut vedea săli arhipline, cu un public popular entuziast. Directorul Teatrului Mare, Orvid, ne-a confirmat că în momentul de față există o adevărată năvală a tinerilor spre toate bunurile culturale, indiferent dacă e vorba de teatru, cinematograf, literatură sau muzică. În felul acesta, în momentul intrării lor în cel de al 43-lea an al erei socialiste, rușii par preocupați înainte de toate de ambițioasele lor proiecte colective, de ridicarea nivelului de trai și de nenumăratele lor activități artistice”. Spre deosebire de alți autori occidentali care, deși văd avîntul poporului sovietic în construcția pașnică se cramponează să-l califice ca fiind „o amenințare pentru Occident”, Karol scrie în încheiere că „cuvîntarea lui Hrușciov în Sovietul Suprem și reacțiile favorabile pe care le-a provocat, înpăduie să se sperie în succesul tratatelor”.

Articolul publicat de revista „L'Express” confirmă astfel că ideea tratatelor a devenit o forță materială rezistentă care își pune amprenta de întregă dezvoltare a vieții internaționale, datorită eforturilor persistente ale Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste.

Z. F.